SALI
3 MAYIS 1932
7 nci sene, No. 2235
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Demiryollarında Tensikat Yapılacak..

Yangınlar ve Sigurta

İstanbul yangın noktai nazarından dünyanın en bedbaht şehirlerinden biridir. Bunun, sokakların darlığı, büyük bir kısım evlerin ahşap olması, itfaiye teşkilâtının zayıflığı ve daima bol mikdarda su bulunmaması gibi âmilleri üzerinde sık sık tevakkuf edilmiş ve bunların ıslah ve itmamına doğru mühim adımlar atılmıştır. Bizim mevzuu bahsedeceğimiz mesele bu değildir. Bu, zamanla halledilecektir.

İstanbulda ve İzmirde son zamanlarda yangınlar dikkati celbedecek kadar çoğalmıştır. Ve bilhassa sigurta edilmiş tütün ve halı depoları yanmaktadır. Bu, zabıtanın, müddeiumumiliklerin ve mahkemelerin teyakkuzu ile halledilecek bir meseledir. Ufak bir istatistik rakamı tütün yangınlarının amilleri hakkında sarih bir fikir vermeğe kifayet eder: 1932 senesinin ilk üç ayı zarfında umum sigurta şirketlerinin tütün sigurtasından tahsil ettikleri prim mikdarı 19,251 liraya baliğ olmaktadır. Halbuki sigurta şirketleri ayni müddet zarfında tazminat olarak tütün yangını için 101,897 lira vermişlerdir. Ve hâlâ tazmin edilmemiş mühim mikdarda hasarat vardır. Bu, tabiî bir vaziyet değildir. Dünyanın hiç bir yerinde tesadüfi yangınlar sigurta şirketleri tarafından alınan prim mikdarının altı misline baliğ olmamıştır. Yangınların muayyen mevsimlerde olması ve ekseriya da perşembe akşamları zuhur etmesi gösteriyor ki, kundakçılık kârlı bir iş halinde almış yürümüştür. Ve bunun önüne geçilmediği takdirde çok geçmeden en mühim bir iktısadî ve içtimaî mesele karşısında kalacağız.

Biz muayyen yangınların kasden ika edildiğini iddia edecek değiliz. Ve esasen böyle bir tetkik te bu sütunların mevzuu haricindedir. Bu, bir zabıta işi ve müddeiumumîlik ve mahkeme meselesidir. Fakat ne zaman ki yangınlar salgın halinde memleketin iktısadî ve içtimaî bünyesini sarsacak bir şekil alır; bu mesele ile alâkadar mercilerin nazarı dikkatini celbetmek bir vazife haline girer. Ve kanaatimizce bu gün böyle bir mesele karşısındayız.

Yunanistan da yakın zamanlarda ayni vaziyet karşısında kalmıştı. Yüksekçe kıymetlerle sigurta edilen tütün ambarları birer ikişer yanmağa başladılar. Sigurta şirketleri bunun üzerine tütün depolarını sigurta etmekten çekinmişlerdi. Böyle bir vaziyetin iktısadî hayat üzerine olan tesiri izaha bile mühtaç değildir. Binaenaleyh vaziyet hükûmetin müdahalesini davet etti ve sigurta şirketlerine verilen teminattan sonra tekrar sigurtaya başlandı. Böyle bir vaziyetin bizde tahaddüs etmesi beklenemez. Fakat sigurta şirketlerinden de göz göre göre zarar edecekleri bir işte devam etmelerini beklemek doğru değildir. Çünkü istatistikler gösteriyor ki alınan her bir liraya mukabil altı liralık zarar muhakkaktır.

Tabii mesele naziktir. Ve yalnız hükûmetin de başlı başına yapacağı bir iş değildir. Yukarıda söylediğimiz gibi, bunda derecedereceye zabıtanın, müddeiumumîlerin, mahkemelerin ve hattâ alelûmum halkın vazife ve mes'uliyeti vardır. Bir zamanlar kaçakçılık almış yürümüştü. Memleketin iktısadî bünyesini kemiren bir dert halini alınca, bununla şiddetli mücadeleye girişildi. Ve şayanı memnuniyettir ki son zamanlarda kaçakçılık mahsus nisbette azalmıştır. Kaçakçılık gibi sinsi bir derdi başaran bir memleket, elbette kundakçılık ile dahi mücadele edebilir. Ve kundakçılık yalnız sigurta şirketlerinin mevcudiyetini değil, birçok masum vatandaşların malını ve hattâ canını da tehlikeye koyan şeni bir cürümdür. Çünkü bir defa bir yangın başladıktan sonra nerede duracağını kimse kestiremez. Bugünkü vesaitin noksanı içinde maazallah şehir büyük bir felâket karşısında kalabilir.

Bunun içindir ki hepimizi teyakkuza ve vazifeye davet etmek bir vicdan borcu halini almıştır.

Ahmet ŞÜKRÜ

Yeni hudut itilâfı ile hudutlarımız içine girecek olan Büyük ve küçük Ağrı

Türk-İran hudut komisyonları işe başlıyor..

İki hükûmet arasında akdedilen uzlaşma, tasfiye ve hakem muahedeleri meclise verildi

Hudut nasıl çizilecek?

ANKARA 2 (Telefonla) — Hariciye encümeni bu ay zarfında muhtelif devletlerle aktedilmiş müteaddit muahede ve mukavelelerin tasdikına dair olan kanun lâyihalarını müzakereye başlayacaktır. İranla akdedilen uzlaşma, adlî tasfiye ve hakem muahedesile hudut itilâfnamesi ve bu itilâfnamenin mütemmim cüz'ünü teşkil eden bir mektup bu meyandadır. Bu mektubun ihtiva ettiği ahkâma göre Türkiye ile İran hudut muhafaza karakolları Barolan gölü mansapları sularile mezkûr gölün muhitinde kâin çayırlardan ve Salep, Kozlu ve yukarı Yarımkaya mansapları sularından müştereken istifade edeceklerdir. İtilâfnamede tasrih edilen yeni hudut hattını arazi üzerinde tayin etmek üzere bir tahdidi hudut komisyonu teşkil edilecektir. Bu komisyon ikisi Türkiye hükûmeti ikisi de İran hükûmeti tarafından tayin olunacak dört murahhastan mürekkep olacaktır. Komisyon haziran ayı içinde içtima edecek ve mesaisinde itilâfnamede ki tefrikleri en yakından takibe gayret edecektir. Komisyon masrafları iki hükûmet arasında mütesaviyen taksim olunacaktır. İtilâfname musaddak nüshaları teati edilir edilmez meriyete girecektir.

Fiatların murakabesinde Belediye vazifesini yapıyor mu?

Muhiddin Bey dün izahat verdi, münakaşaya yarın devam edilecek

Darülâcezede okuma çağına gelen çocuklar için ne yapılacak?

İstanbul umumî meclisi dün saat 14,5 da reis vekili Sadettin Ferit Beyin riyasetinde toplandı.

Zaptı sabık okundu ve bazı temennilerle kabul edildi. Bundan sonra kavanin encümeninin talimatname yapma hususunda daimî encümenin salâhiyetine dair olan mazbata müzakere oldu ve münakaşalar yapıldı.

İstanbul rehberi

Bundan sonra İstanbul rehberinin yapılıp yapılmadığı hakkında evvelce verilen takrire makam namına cevap verilerek denildi ki:

— İstanbul tarafının rehberi bitti. Boğaziçi ve diğer taraftarın rehberi de mayıs nihayetinde bitecektir. Bu rehber için 20 bin lira kadar masraf yapıldı. Buna mukabil rehberleri satıp bu parayı çıkaracağız.

Takrir bütçe encümenine havale edildi.

Bundan sonra Darülâcezenin 1930 kat'i hesap raporu okundu. Mazbata muharriri Şevket B. izahat verdi. Darülâcezeden çıkan çocukların şehir yatı mekteplerine alınmasını istedi.

Darülâceze

Vali ve Belediye reisi Muhittin B. cevap vererek çocukların şehir yatı mektebine alınacağını, bu vesile ile bu mekteplerin vaziyetini

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Nakiye H. T. Salim Paşa

Başvekil Leningratta

Moskova elçiliğimizde ve Tass ajansında ziyafetler

MOSKOVA, 2 (A.A.)— Dün Türkiyenin Moskova Büyük Elçiliği tarafından Başvekil İsmet Paşa Hazreterile Tevfik Rüştü Bey ve Türk misafirler şerefine bir akşam ziyafeti verilmiştir.

Ziyafette M. Molotof, Vorosilof, Grinko, Boudinov, Hariciye Halk komiseri M. Litvinof ile Hariciye Komiserliği kolej âzaları ve bu dairenin mesulü yüksek memurları hazır bulunmuşlardır.

Ziyafetten sonra verilen resmi kabulde de ziyafette bulunan Sovyet siyasî ricali ve hükûmet zimamdarları ile M. Boulnov, umumî Sıhhat Halk Komiseri M. Vlad-

[Devamı 6 ncı sahifede]

Yeni Vaziyet!

Dün bankalar kambiyoyu kestiler..

Fakat Borsa vaziyeti islâh etti; kararname bugün gelecek

Borsa komiseri İhsan Bey

Türk parasının kıymetini korumak hakkındaki 5 numaralı kararname dün Ankarada Resmî gazete ile neşredilmiştir.

5 numaralı kararnamenin neşri ile dün yep yeni bir vaziyet hadis olmuştur. Yeni kararname ile gümrük makbuzu mukabilinde doğrudan doğruya bankalar tarafından yapılan kambiyo muameleleri için de mürakaba heyetinin vizesine lüzum gösterildiğinden bankalar, dün, gazetemizde intişar eden kararname ahkâmını görünce, bu nevi kambiyo muamelesini kesmişlerdir.

Ay başı bulunması itibarile vadeli senetlerini bu suretle ödeyemiyecek ve protesto edilmek vaziyetine düşen yüzlerce tüccar bu vaziyet karşısında borsaya müracaat etmişlerdir. Mürakabe heyetinin bulunduğu Borsa komiserliği bu suretle yüzlerce tüccarla dolmuş ve bir aralık kalabalık o kadar artmıştır ki zabıta memurlarının müdahalesi mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Bu vaziyet karşısında kambiyo mürakaba heyeti kararname Ankarada neşredilmekle beraber henüz İstanbula tebliğ edilmediği ve tüccar müşkül vaziyette kaldığı için 1 numaralı kararnamenin 14 üncü maddesi mucibince gümrük makbuzunu ibraz eden kimselere doğrudan doğruya kambiyo vermek salâhiyetinin istisnaen bir gün için ve 30 Nisan vadeli senetlere mahsus olarak bankalara verilmesine karar vermiştir. Bu karar derhal bütün bankalara bildirilmiştir. Bu suretle tüccarın işi teshil edilmiştir.

5 numaralı kararnamenin bugün tebliğ edileceği ümit edilmektedir.

Kahve ve Şeker..

Bunların idhali inhisar altına alınacak

ANKARA 2 (Telefonla) — Kahve ve şekerin yalnız idhalinin inhisar altına alınması mukarrerdir. Bu suretle hükûmet devletlerle girişilecek olan takaz muamelelerinde bu iki kalem idhalât eşyasından istifade yolunu temin edecektir. Bilhassa şeker ve kahveye mukabil tütün satmak suretile bu emsalsiz mahsulümüze satış sahası hazırlayacaktır. Şeker ve kahveden halen alınmakta olan gümrük remi esasen yüksek olduğundan inhisar usulünün tatbiki bu iki kalem eşya fiyatlarında bir tezayüt vücude getirecek değildir. Bilâkis şeker ve kahve fiyatlarının tenezzülüne intizar olunabilir.

Demir Yolları

Memur adedi tenzil edilecek

Encümen vergi kanunlarının tetkikine başlıyor

ANKARA 2 (Telefonla) — Bütçe encümeni Devlet Demiryolları idaresinin 932 bütçesini müzakere etmektedir. Bu idarenin yeni masraf bütçesinin idarenin faaliyetine sekte vermemek şartile ve azamî tasarruf temini suretile tesbiti takarrür etmiştir. 931 bütçesile tayin edilmiş olan memur maaşlarına dokunulmayacak yalnız kadroların yeniden tanzimi yolu ihtiyar edilerek memur adedi tenzil olunacaktır. Bütçe encümeni bugünlerde vergi kanun lâyihalarını tetkike başlayacak ve ancak bunların intacını müteakıptır ki 932 müvazenei umumiye kanununun müzakeresine geçecektir.

Fransada Intihabat

Son haberler vaziyette mühim bir tebeddül göstermeyorlar

[Fransada pazar günü yapılan intihabat neticeleri hakkında gelen telgraf haberleri vaziyetin aldığı istidadı az çok tavzih edebiliyor. M. Herriot'nun tahminleri hilâfına olarak, neticeler sola doğru bir temayül göstermiş bulunuyor. Böyle olmakla beraber vaziyette ehemiyetli bir değişiklik olmamıştır. Önümüzdeki pazar gününe intizaren, intihap netice-

Fransız intihabatında çarpışan başlar: M. Herriot, Blum, Tardieu

leri hakkında dün gelen telgraf haberlerini ikinci sahifemizde okuyunuz.]

Bir yanlışlık mı var? Tek gözlü canavar teşhis edilen değil mi?

Estonya konsolosu böyle bir adam var, fakat ölene benzemiyor.. diyor!

Şayanı dikkat izler üzerinde: Bulaşıkçı Yulius kimdir, hayatındaki esrar perdesi ve uzun boylu bir kadın nedir? Vapur tayfası iken neler yaptı?- Bursa sokağındaki otel? - Cinayeti niçin yaptı?

Polis müdürü teşhis kat'idir diyor - Galatada geçirilen geceler - 20 lira maaş, 100 liralık şıklık!- Niçin konuşmaz ve kendisini ecnebi limanlarda saklardı?

Tek gözlü canavarın ikamet tezkeresindeki resmi

Şerir katil Julius Liblik'in hüviyeti kat'i surette anlaşılmakla beraber kanlı hâdiseyi örten esrar perdesi tamamile ortadan kalkmış olmadı.

Cevabı bir tülü verilemiyen şu sual, canlı bir istifham noktası gibi kafaların içinde burkuluyor:

Cevapsız kalan sualler

— İki zabıta memurumuza silâh çekmek için katil nasıl bir cürüm işlemişti?

Ve sualler biribirini takip ediyor:

— Aylardanberi işsiz güçsüz sokaklarda dolaşan bir serserinin cebinde dünyanın en kuvvetli tabancası ne arayor?

Tek göz canavarın en yakın ahbaplarından George

— Eğer katil, basit bir hırsız olsaydı, yakalanmak karkusile ilk karşılaştığı adama silâhını boşaltır mıydı?

— Ve nihayet Estonyalı bir bulaşıkçıdan bu kadar şerirane bir hareket beklenebilir mi?

Dün bir muharririmiz Julius Lublikin hususî ahvali, ve burada düşüp kalktığı kimseler hakkında esaslı bazı tahkikat yapmıştır.

Beş sene evvel

Muharririmiz şerire ait edindiği malûmat şu surele anlatıyor:

— Bundan tahminen 5 sene evvel, Beyoğlunda Turkuaz lokantasına henüz 30 yaşlarında görünen devri âlem seyyahı kıyafetinde bir genç müracaat ediyor. O günlerde Turkuazda ahçıbaşılık eden Grigoryos bu gence soruyor:

— Sen ne iş yapabilirsin?

Meçhul genç cevap veriyor:

— Her iş yaparım!

— Marmitonluk elinden gelir mi?

— Gelir!

Grigoryos, o zaman:

— Pek âlâ öyle ise... diyor ve is-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Maktulü teşhis edenlerden Garbis ve Kemal efendiler.

Çocuk vefiyatının ölçüsü başkadır

Sıhhiye vekilinin bu husustaki beyanatını aynen neşrediyoruz

Gelişi güzel rakamlara karşı müsbet rakamlar

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili Dr. Refik Beyin, Himayei Etfal cemiyeti tarafından neşrolunan "Davamız" ismindeki kitaptaki yanlış malûmat ve rakamlar etrafındaki beyanatını dünkü nüshamızda telefon haberi olarak hulâsa etmiştik.

Dün postadan bu beyanatın aslını aldık. Aynen dercediyoruz:

— Hatırlarsınız: Bundan birkaç sene evvel yine bu sütunlarda çocuk vefiyatı hakkında dünyayı hayretlere sevkeden yanlış bir neşriyatın tenkidini yapmış, Avrupa ve Amerikanın bu işlerle uğraşan muhitlerinde hâsıl olan fena akisleri bertaraf etmek için aylarca ve belki senelerce uğraşmıştım. Bilmiyorum, bu bahse temas eden zevat, bir istatistik ilmî olduğundan ve tetkiklerini bu ilmin prensip hudutları içinde aramak lâzım geldiğinden haberdar mı değildir

Sıhhiye vekili Refik Bey

[Devamı 7 inci sahifede]

İşsizlere iş, işçi istiyenlere işçi buluyoruz!

İşsizlere iş bulmak için Milliyet tavassut ediyor

Bize yazınız!

İş arayanlarla işçi arayanlar arasında tavassuta başladığımız günden beri, gerek iş arayanlardan gerekse işçi arıyanlardan pek çok mektuplar almaktayız. Bu mektuplar maksadı teshil edecek bir tarzda tasnif edilmektedir.

"Milliyet" memlekette çoğaldığından bahsedilen işsizliğin, işsizlerin ihtiyaç sahalarına dağılmacıklarından ileri geldiğine kanidir.

Birçok kaza merkezlerinde, hattâ vilâyetlerde makineci, motörcü, tesviyeci, tornacı, iyi bir dülger, marangoz, âlâtı ziraiye tamircisi; elektrikçi şu veya bu ihtisas işçileri ve ustaları yoktur.

Onun için biz işsizlerle işçi isteyenler arasında tavassutta bulunmak isteyoruz.

Gerek İstanbula, gerek memleketin her köşesine şamil olan bu tavassutun daha müsmir ve faydalı olmasını isteyoruz. Onun için

Ricamız şudur:

Valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri; diğer taraftan belediye reisleri, fırka idare heyetleri reisleri; ticaret müdürleri ve alâkadar idare âmirleri bulundukları yerlerdeki işçi ihtiyacını (şekil, mahiyet, evsaf, verilecek ücret ve iş şartları tesbit edilerek) bize bildirirlerse bize müracaat etmiş ve adreslerini bırakmış olan işsizleri kendilerine bildireceğiz. Bu suretle hem işsiz kalan ve memleketin neresinde iş bulabileceğini bilmediği için bunalan vatandaşlarımıza hizmet etmiş, hem de memleketin her tarafına bir çok güzide işçilerin dağılarak müfit hizmetler deruhte etmelerine yardım etmiş olacağız.

Hususî müessesat sahipleri de bu husustaki ihtiyaçlarını bize bildirirlerse memnuniyetle kaydedeceğiz.

1 — Kime ve nasıl işçiye ihtiyacınız var?

2 — Nasıl iş istiyorsunuz, elinizde ne san'at vardır, ne kadar ücret istersiniz, İstanbul haricine gider misiniz, hususî bir şartınız var mı?

Bize bildiriniz.

Memur, kâtip, muhasip veya diğer hizmet talep edenlerle ihtiyaç sahipleri arasında da bu tavassutu yapacağız. İş isteyenler de, işçi ve memur arayanlar da mektuplarını "İstanbul, Milliyet gazetesi iş tavassut bürosu" namına göndermelidirler!.

Bu, memlekete ve vatandaşa yapılacak en büyük hizmettir.

● ● ●

İş ve işçi istiyenler

İşçi istiyenler

25 — İki yardımcı garsona ihtiyac vardır. Bahçekapu Tadat lokantası No 51 e müracaat eylemeleri.

İş istiyenler

338 — Gerek gazete ve gerek sair müessesatı maliyede idare işlerine vukufu kâmilesi olan bir zat iş aramaktadır. Mümaileyh ahval ve mesaisi mazbut ve mükemmeldir. Kefaleti şahsiye itasına muktedirdir.

339 — Milliyet iş bürosa M. B. rumuzuna müracaat gerek gazete ve gerekse sair müessesatı maliyede idare işlerine vukufu kâmilesi olan bir zat iş aramaktadır. Mümaileyh ahval ve mesaisi mazbut ve mükemmeldir. Kefaleti şahriye itasına muktedirdir.

340 — Beşiktaş odun iskelesinde No 36 bakkal vastasile askeri mutekaiterden Süreyya ef. hademelik, odacılık veya bekçilik işlerinde 15 - 20 liraya çalışır.

341 — Milliyet iş bürosu M. A. rumuzuan müracaat. Elektrik, tesviyecilik, makina tamiratında ihtisası vardır. İstanbul dahilinde münasip bir ücretle çalışabilir.

342 — Kasımpaşa sıra berberler No 30 Mehmet ef. odacılık, kapuculuk, bekçilik 35 lira maaş istiyor. Vilâyetlere dahi gidebilir.

343 — Kasımpaşa Hacı Hüsrev mahallesi büyük yokuşta No 33 İnebolulu Hasan 25 yaşındadır, kunduracılık, kapuculuk, odacılık, 40 lira maaş istiyor.

344 — Hacı Hüsrev mahallesi büyük yokuşta No 33 Hediye Hanım 45 yaşındadır, hizmetçilik yapar 25 lira maaş istiyor.

345 — Kasımpaşa Haci Hüsrev mahallesi büyük yokuşta No 33 İnebolu, İbrahim memulriyet otel kâtipliği 4 lira maaş istiyor, taşraya gider.

346 — Boyacıköy Çam fıstık sokak No 8 Vasıf Bey vasıtasile mühendis M. Hayrettin. Almanya teknikum darülfunununda tahsil görmüş.Makina mühendisidir,her türlü teminat gösterebilir, muhasebe işlerinden anlar taşraya gider.

HARİCÎ HABERLER

Fransız intihabatında sola temayül var

Komünistler birçok rey kaybettiler

PARİS, 2. A. A.— İntihabat, Paris'te ve taşranda sükûn dairesinde cereyan etmiştir. Şimdiye kadar namzetlerden 244 kişi intihap edilmiş ve 359 namzet hakkındaki intihap ekseriyet nisabını temin edememiştir.

Şimdiye kadar elde edilen neticeler hiçbir fırka lehine bariz bir muvaffakiyet temin etmemektedir. Ancak sol cenah fırkalarına doğru hafif bir temayül baş göstermektedir.

Ekseriyet nisabını temin edemediklerinden dolayi nisbi ekseriyet esasına göre intihaba tabi tutulanlar temerküz fırkalarına müsait bulunmaktadırlar.

Nazırların hepsi ve fırkaların başlıca reisleri, bu meyanda M. Painleve, Tardieu, Rollen, Reynaud, Malvy, de Menzu, Blüm, Auriol, Marın, Chaitemes, Bouisson, Renaudel,François, Albert, Herriot, ve M. Taladier tekrar intihap edilmişlerdir. Her tarafta intihabat, sükûn ve vakar dairesinde cereyan etmiştir. Muhalif reyde bulunan müntahipler arasında cereyan eden şahsî arbedelerden başka hiçbir hadise vukubulmamıştır.

Bu dakikaya kadar vukubulan tebeddüller gerçekten hiçbir ehemmiyeti haiz değildir. Yeni meclisin teşekkül tarzı nisbî ekseriyet esasına göre yapılacak intihap neticesinde taayyün edecektir.

Gazeteler, mensup oldukları fırkalara göre muzafferiyet ilân etmektedirler. Matin gazetesi, sol cenah fırkalarına doğru oldukça bariz bir temayül görüldüğünü ve nisbi ekseriyet esası üzerine yapılacak intihabın sol cenah fırkalarına yeni muvaffakiyetler temin edeceğini tahmin etmektedir.

Journal gazetesi, yeni meclisin eskisinden hissolunur derecede farklı olmıyacağı zannında bulunmaktadır.

Radikal fırkasına mensup gazeteler, ilk intihapta radikal mebuslardan hiç birinini mağlup olmadığını ve sağ cenah fırkalarının kahir bir mağlubiyete uğrıyacaklarını. beyan etmektedirler.

Diğer intihap edilenler

PARIS, 2. A. A.— İntihap edilnler şunlardır:

Radikal sosyalist M. Germain Martin ile sabık nazır M. Lodeve Herault'tan ve sabık nazır M. Bonnet, Perigneux'den intihap edilmişlerdir

Müstakil radikal M. Franklin Bouillon ile radikal sosyalist M. Bergery, Montes'de; sabık riyaseticümhur namzetlerinden cümhuriyetçi sosyalist M. Hennecy, Charente'de intihap olunamıyarak ballotage'a kalmışlardır.

Ayni zamanda M. Peret ile birlikte Oustric meselesinde methalder olduğu söylenen M. Falcoz'da intihap edilmiştir.

İntihap sükûn içinde geçti

PARIS, 2. A. A.— Sabah saat 8 te başlamış olan birinci intihabat devresi akşam saat 18 te nihayet bulmuştur.

Teşrii intihabat gününün bir Mayıs tarihine müsadif olmasına rağmen gerek Paris ve civarı ve vilayatta hatta komünist merkezlerinde bile tam bir sükûn içinde cereyan etmiştir .

Rey verenler

PARİS, 2 . A. A.— İlk alınan resmi neticeler intihabata iştirak edenler miktarının umumiyet itibarile 1928 senesininkine faik olduğunu göstermektedir.

Dün akşam Pariste havanın kapalı ve yağmurlu olmasına rağmen belediye dairesi önünde birçok halk toplanmıştı.

Kahveler ağzına kadar müşteri ile dolu idi. Bunlar, gürültülü surette münakaşa etmekte idiler. Her çeyrek saatte radyo neticeleri bildiriyordu .

Herriot'nun bir sözü

LYON, 2. A. A.— M. Herriot, Le Progres de Lyon gazetesi muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

Bir muzafferiyet elde edeceğimi tahmin ediyordum. Temayülün sol cenaha doğru olduğu aşikârdır. Ne yapacağımı henüz bilmiyorum, fakat cümhuriyet inzibatın tatbikini ihlâskârane teklif edeceğim.

Herhalde M. Tardieu kendisi ile aramızdaki köprüleri berhava etmiştir.

Dün sabah 6da alınan neticeler

PARİS, 2. A. A.— Bu sabah saat 6 da malûm olan neticeler şunlardır:

3 muhafazakâr
72 Cümhuriyetçi
32 Sol cenah cümhuriyetçi
24 Radikal cümhuriyetçi
60 Radikal sosyalist
17 Cümhuriyetçi sosyalist
41 Sosyalist
2 Komünist

Ballotage'a kalmış olan âzalıklardan üçü muhafazakârlara, 74 ü Cümhuriyetçilere 56 ısı sol cenah cümhuriyetçilerine, 60'ı radikal cümhuriyetçilere, 48'i radikal sosyalistlere, 31'i cümhuriyetçi sosyalistlere, 72'isi sosyalistlere ve 10'u komünistlere ait bulunmaktadır.

Bu neticeler, pek geç malûm olduğundan gazetelerin sarih mütalealar dermiyan etmelerine ve alâkayi calip tefsiratta bulunmalarına imkân kalmamıştır.

Maamafih, fırkaların mütekabil kuvvetlerinin sol cenaha doğru hafif surette temayül etmekte olduğunu gösterir.

İlk delillerin mevcut olduğunu tebyin etmek mümkündür.

Yalnız bu temayül, şimdiye kadar meb'usan meclisinde mahsus bir değişiklik husule getirecek mahiyette değildir.

Dünkü intihabatın en hariz noktası, komünistlerin birçok reyler kaybetmeleridir.

Önümüzdeki pazar gününden evvel sarih bir mütaleadermiyanı mümkün değildir.

Hindistanda Suikastler

Ve tevkifler biribirini takip ediyor

KALKÜTA, 2. A. A. — Suikast neticesinde yaralanan hâkim Douglas aldığı yaralardan müteessiren vefat etmiştir.

LAHORE, 2. A. A.— Kim olduğu henüz anlaşılamıyan bir şahıs, askeri doktör yüzbaşı M. Lambert'in evine girmiş ve doktörü ağır surette başından yaralamıştır .

MİDNAPORE, 2. A. A.— Hakim Douglas'ın bir Mayısta katledilmesi dolayisile Bengalede 30 kişi tevkif edilmiştir.

YENİ DELHEY, 2. A. A.— Hint milliyetçileri kongresinin son teşebbüsü üzerine tevkif edilmiş olan Malavia, serbest bırakılmıştır.

Changhai'da Mütareke

Japonlar çarşambaya imzalanacağını söyleyorlar

CHANGHAI, 2. A. A.— Burada Japonya baş konsolosluğu, ahiren vukubulan suikaste rağmen Japon heyeti murahhasasına mütareke müzakerelerine yeniden baslamak salâhiyetini veren talimat almıştır.

Japon mahafilinde itilâfın çarşamba günü imza olunmasına intizar edilmektedir.

Japonya elçisi M. Shigenitsu ile jeneral Uyeda'nın yaralı olmalarına rağmen mütareke itilâfnamesini yataklarında imza edecekleri zannolunuyor.

Diğer taraftan Japonya sefareti müsteşarı M. Zano'nun müzakeratta bulunmak üzre pek yakında Changhai'a geleceği tahmin olunmaktadır.

M. Shigenitsu'nun yaraları

CHANGHAI, 2. A. A.— M. Shigenitsu'nun tabi tutulduğu cerrahî ameliye elçinin vucudüne 62 bomba parçası girmiş olduğunu göstermiştir. Bütün ceriha ve sıyrıkların adedi 163'dür.

Çin haydutlarının bir taarruzu

HARBİN, 2. A. A.— Asiler, Şarkî Çin demiryolunun şark kolu üzerinde kâin Vukimiho yakınında demiryolunu tahrip etmişler ve bu suretle ceneral Murai livasının bir kısmını nakleden askerleri treni nilerlemesine mani olmuşlardır.

Kesif ormanlardan istifade eden âsiler, ani surette trene hücum etmişlere . 24 saat devam eden şiddetli bir mücadeleden sonra âsiler şimale doğru kaçmağa mecbur olmuşlardır.

30 Japonyalı ölmüş ve yaralanmıştır.

Cenevre Müzakereleri

Ingiliz muhafili bir değişiklik bekleyorlar

LONDRA, 2. A. A.— Kendisile mülâkatta bulunmak üzre gelmiş olan İngiliz gazetecilerine beyanatta bulunan M. Mac Donald şöyle demiştir:

Çok müşkül meselelerle karşılaşmak mecburiyetinde bulunuyoruz. Fakat bu meseleleri halletmeğe muvaffak olacağımızı ümit ediyorum. M. Tardieu'nun rahatsızlığı dolayısile maatteessüf inkitaa uğramış olan mükâlemelere tekrar başlanacaktır.

Londra deniz muahedenamesinin umumi bir itilâfa tahvil edilip edilmiyeceği meselesine gayetbüyük bir ehemmiyet atfediyorum. Bu sahada muvaffakiyetsizlik tevlit edeceği avakip dolayısile hatıra bile getirilmemelidir. İngiliz başvekili Cenevredeki ikameti esnasında birçok iktisadî meseleleri münakaşa etmiş olduğunu ilâve etmiştir.

M. Mac Donald'ın sıhhati

LONDRA, 2. A. A. — Doktörler, M. Mac Donald'ın sağ gözünün vaziyetinden memnun görünmemektedirler.

Doktörlerin, başvekilin daha az çalışması hususunda israr göstermeleri muhtemeldir.

M. Mac Donald'in bu sabah M. Baldvin ile uzun bir mülâkatta bulunduğu ehemmiyetle beyan edilmektedir.

Siyasî mahafilde anî bir vak'a ve değişikliğin vukubulup bulmıyacağı cayi sual görünmektedir.

SON DAKİKA

İzmir'de şekerin okkası tekrar 70 kuruşa fırladı

4 kahve taciri mahkemede

İZMİR, 2 (Milliyet) — Uşak şeker fabrikasında şeker kalmadığı haberi üzerine şekerin okkası 45 kuruştan 70 kuruşa çıktı ve piyasadan kaldırıldı. Dört kahve taciri yeniden adliyeye verilmiştir.

Imtiyazlar hakkındaki kanunun bazı maddeleri ilga ediliyor

ANKARA, 2 (Telefonla) — Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki kanunun bazı maddelerinin ilgası hakkındaki lâyiha Nafia encümeninde, Nafia Vekilinin huzurile müzakere ve kabul edilmiştir. Bu tadilâta göre imtiyaz sahiplerinin bazı resim ve vergilerden muaf tutulmaları salâhiyeti kuvvei icraiyeden alınmakta ve bu gibi muafiyetleri havi imtiyazların verilmesine hükûmetçe lüzum görüldüğü takdirde keyfiyetin Millet Meclisinin tasdikına arzolunması esası vazolunmaktadır.

Beş numaralı kararname posta ile alâkadarlara gönderildi

ANKARA, 2 (Telefonla) — Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki beş numaralı kararname bu sabahki Resmî Gazetede intişar etmiştir. Kararnamenin hemen tatbikı zarurî bulunan hükümleri sabah telgraflarla alâkadarlara tebliğ edilmiştir. İstanbul kambiyo borsası komiserliğine telefonla malûmat verilmiş ve bankaların muamle vergisi mukabilinde döviz satmalarının memnu olduğu bildirilmiştir. Kararnamenin metni bu akşamki posta ile alâkadarlara gönderilmiştir.

Rıhtım şirketi davası

İZMİR, 2. (Milliyet) — Yarın Rıhtım Şirketi maznunlarının muhakemelerine devam olunacaktır. Gat Franko Efendi bugün geldi.

Dün Mecliste kabul edilen takrir ve kanunlar

ANKARA, 2. A. A.— B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanarak Urfa mebusluğuna intihap olunan Mehmet Emin Beyin tahlifi icra edilmiştir. 1931 malî senesi bütçe kanununun 24 uncu maddesiyle 1838 numaralı kanunun neşrinden evvel pansiyonlara alınmış olan talebe hakkındaki muamelenin tefsirine ait bütçe encümeni mazbatası okunmuştur.

Bütçe encümeni reisi Hasan Fehmi Bey izahat vererek meselenin Galatasarayda tahsilde bulunan beş efendiye taalluk ettiğini ve mevcut kanuna göre bunlar hakkında bir şey yapılmasına imkân görülmediği hususundaki encümen noktai nazarının doğru olmadığını söylemiş ancak bu efendilerin devre farkına bakılmaksızın tahsillerini ikmal etmeleri için kanuna müsait bir zeyl ilâvesinin muvafık olacağı mütaleasında bulunmuştur. Bu esas dairesinde verilen bir takrir reye konularak kabul edilmiş ve mazbata maarif encümenine iade olunmuştur.

Esbak Kadıköy belediye müdürü Kemal Beye emlâk ve arsa verilmesi hakkında Naci Paşa" Cebelibereket" tarafından yapılmış olan teklif tasvip edilmiştir.

Diyanet işleri müşavere heyeti azasından Behaettin Efendiye yeni tekaüt kanunu ahkâmına göre maaş tahsisi hakkındaki tefsir mazbatası kabul edilmiştir.

Şarkî Karahisar meb'usu Ali Şuuri Beyin yetim kalan çocuklarının meccanî tahsiline mütedair umumî heyet kararına ait tefsir mazbatası okunmuş ve maarif encümeninin talebi üzerine mazbata mezkûr encümene tevdi edilmiştir.

Müteakiben hudut sahiller sıhhat umum müdürlüğü 1931 senesi bütçe kanunu ile sarfına mezuniyet verilen 600 bin liranın 725 bin iraya iblâğı ve 931 malî sene bütçesinin muhtelif fasıl ve maddeleri rasında 405 bin küsur liralık muamele yapılması ve 80 küsur bin lira munzam tahsisat verilmesi hakkındaki kanun müzakere ve kabul dilerek perşembe günü toplanılmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Filipin adalarında bir şehir harap oldu; ölenler var..

MANİLA, 2. A. A. — Cumaertesi günü Filipin adalarında zuhur eden tayfun esnasında en az 22 kişi ölmüştür. Bu hâdise Jolo şehrinin üçte ikisinin harap olmasını intaç etmiştir.

İktısadî ve malî hafta

New-York borsasında esham ve tahvilâtın sukutunu istihdaf ederek gayri meşru surette istifadeler temin etmek isteyen büyük bir malî grupun manevrelerini meydana çıkarmak üzere epey zamandan beri Cemahiri Müttehide âyân meclisi tarafından tahkikat yapılmakta olduğu malûmdur. Meclisin bu işle meşgul olan komisyonu âhiren borsa mahafilinde tanınmış simalardan bazılarını dinlemiştir. Bu meyanda malûmatına müracaat edilen Mr. Bragg, kendisinin elyevm büyük bir açıkçı olduğunu itiraf etmiş ve fakat bir aralık kendisi ile beraber demokrat partisinin reisi Mr. Raskol, ve Meeham, Mr. P. Rokfeller gibi zevatın da iştirak eylediği malcı vaziyetinde, yani "à la hausse" oynayan bir sendikanın müthiş tinden nasıl 400 bin dolar kaybettiğini de izah eylemiştir. Diğer bir şahit, Mr. Bernard Smith, keza 1929 senesinde, kendi karısının ismini kullanarak Radio Corporation kâğıtları üzerine oynayan diğer bir sendikaya iştirak ettiğini ve bu sendikaya New-York borsası simsarlarından yukarıda ismi geçen Mr. Meeham'ın da dahil olduğunu ifşa eylemesi büyük bir tesir icra etmiştir; çünkü bundan evvel vuku bulan bir şehadette Mr. Meeham, bilhassa Radio Corporation kâğıtları üzerinde muamele yapan bir mütehassıs borsacı olarak gösterilmişti. Bu ifşaat üzerine nefretini ketmedemeyen âyandan bir zat: "Bir adamın hem bir nevi kâğıt üzerine mütehassıs olması, hem de ayni kâğıt üzerine oynayan bir sendikaya iştirak birdir" gi[illegible]ayet ağır bir söz sarfetmiştı. Tabiî bu ittihamın hedefi evvelâ o borsacı, ve sonra da sendikaya dahil olan nüfuz sahibi insanlardır. Daha başka bazı şahitler, borsacıların, kapanış fiyatlarının aşağıya veya yukarıya doğru tesbiti hususunda icrai tesir ile kurbanlık müşteri avlamak için ne yolda manevreler çevirdiklerini izah etmişler, ve hali hazırda, New-York borsasında, içlerinde bir kısmı namı müstear tarzında iş gören ve yüksek mevkii içtimaî sahibi insanlar bulunan, tahminen yirmi dört bin "à la baisse" spekülâtör daha mevcut olduğunu söylemişlerdir.

New-York borsasındaki bir "panique" in tâ Avrupa iktısadiyatını altüst ettiği düşünülecek olursa bu manevrecilerin bütün dünya için ne büyük tehlike teşkil ettiği kolayca anlaşılır. Devletler, iktısadî sistemlerini organize etmeğe koyulduk[illegible] yaraya da temas edeceklerdir.

Onun kadar, ve belki ondan daha mühim bir yara vardır ki elyevm kangren olmak istidadını haizdir: Anonim şirketlerdeki suiistimalleri kasdediyoruz. Müntehir kibrit kralı İvar Kreuger, mevhum esham ve senedatı, muhayyel ecnebi hükûmet hazine bonolarını, - bunların imzalarını taklit suretile - idare ettiği muhtelif anonim şirketlerin bilânçolarında mevcut gibi gösterilerek, dünyayı soymuş ve her şirkette, "hesabatın doğru olduğunu,, hissedaran meclislerinde alenen tasdik etmek cür'etini gösteren hesap mürakipleri de bulmuş.... Ecnebi gazetelerden anladığımıza göre, İsveç polisi, bu söz de mürakipleri şimdi birer birer siygaya çekiyormuş. Şüphesiz ki, yalnız Avrupada değil, bütün dünyada Anonim şirketlerin mürakabesi pek sakat esaslara istinat etmektedir. Mürakipler gerçi heyeti umumiyeler tarafından intihap olunur, fakat hakikatte onlar daima idare meclislerinin tavsiye ettiği ve kendilerine muti ve münkat birer "mannequin" oldukları için tabiatile ya işten anlamazlar veya anlasalar da hakikati söylemek istemezler.

Suiistimallerin önüne geçmek ve ufak tasarruf sahiplerinin hukukunu temin etmek isteniliyorsa bunun yegâne çaresi, mürakiplerin, meclisi idare veya heyeti umumiyeler tarafından değil, doğrudan doğruya mahallî ticaret mahkemeleri reisleri tarafından tayin edilmeleri lâzım gelir.

Bu usulün ilk defa olarak Cümhuriyetimiz tarafından kabul ve diğer memleketlere nümunei imtisal teşkil etmesini hararetle temenni edenlerdeniz.

* * *

Esham ve tahvilât

İstanbul esham ve tahvilât borsasında "Ünifiye" âdeta diğer kâğıtlara rehberlik vazifesini görür. Herhangi bir sebep tahtında Ünifiye'nin fiati tahavvül ederse, diğer kâğıtlar da hemen hemen o nisbette tereffü veya sukut eder. Bu, bir derece ye kadar kabili izahtır, çünkü Ünifiye hem siyasî hem de malî cereyanların mizanıdır. Halihazırda siyasî ve bilhassa malî cereyanların mahiyetini bilmemekle beraber, Unifiye fiatlerinde bunların tesirini istişmam etmek kabildir. Geçen cumartesi günü Ünifiye 50 kuruş kararlarında iken o günü akşamı ansızın Paristen çok düşük bir kapanış fiati (18,75 frank) tebliğ edildi ki, Türk para ile 39 kuruş demektir. Dün akşam Paristen kapanış fiati gene 18,75 frank gelmesine rağmen burada tereffüe meyyal bir vaziyette 42 ¾ de kapandı.

Saracoğlu Şükrü B. f. nin ancak bir kaç güne kadar Paris'e hareket edeceği söylenmektedir.

İstikrazı dahilî tahvilâtı "rachax" için 99 kuruşa aranıldığı halde bulunamamaktadır.

İş Bankaları 9,20 lirada sabittir.

Diğer bütün kâğıtlarda tenezzül vardır:

Anadolu aksiyonları	15
Obligasyonları	25,60
Mümessil senetleri	21,50 liradır.

Tramvay aksyonları 47,25, İttihat Değirmencilik 20, Bomonti 22,75, Terkos 25,75 lira etmektedir. Terkos şirketi 1 mayıstan itibaren hisse başına 2,50 lira hissei temettü tevziine başlamıştır.

Kota haricî Mısır Kredi Fonsiyelerinin fiati berveçhi âtidir:

1886 tertibi	174	lira
1903 „	93	„
1911 „	90	„

Altın talebi hafta zarfında arttığı için, Türk lirasının kıymeti 10 kuruş kadar yükselmiştir; Dün akşam son muamele fiati 935 kuruştur.

K. H

İçtimaî muavenet tedbirleri alınıyor

Ekonomi

Bu seneki buğday zeriyatı tahminleri

Görünüşe nazaran bu sene mahsul geçen senekinden fazla olacaktır

Roma beynelmilel ziraat enstitüsü 1932 senesi buğday istihsalâtı tahminleri hakkında şayanı dikkat bir rapor neşretmiştir.

Bu rapora nazaran Avrupa memleketleri kışlık buğday zeriyatı her tarafta henüz ikmal edilememiştir. Bugüne kadar toplanan malûmata göre, 1932 senesinde buğday istihsalâtı geçen seneye nazaran daha fazla olacaktır. Avrupanın birçok memleketlerinde zeriyat vaziyeti Mart sonunda müsait olmakla beraber, şimali ve merkezi Avrupa memleketlerinde havaların soğuk gitmesi neticesi olarak zeriyat hasara uğramıştır.

Zeriyatın en fazla hasara uğradığı memleketler Almanya, Lehistan, Çekoslovakya, Avusturya, Macaristan ve Bulgaristandır. Rusyadaki hasarat henüz tesbit edilmemiştir. Müttehidei Amerikada havaların gayri müsait gitmesi dolayısile zeriyat hasara uğramıştır.

Bu vaziyet karşısında gelecek sene buğday fiatlerinde umumî bir tereffüe intizar edilmektedir.

İsveç yumurtadan resim alıyor

İsveçte şimdiye kadar yumurtadan ithal resmi alınmazdı. İsveç hükûmeti ithal olunacak yumurtaların kilosundan 0,20 kuron resim almağa karar vermiştir.

İzmirin bir haftalık ihracatı

İzmir mıntakasının son hafta zarfındaki ihracatı şudur: 1183 kilo afyon, 46,383 kilo pamuk, 1 milyon kilo palâmut, 205 bin kilo tütün 670 bin kilo üzüm.

Son hafta zarfında İzmir mıntakasındaki afyon stoku 128000, incir stoku 57,000 kilo, üzüm stoku bir milyon kilo ve tütün stoku 2,5 milyon kiloya düşmüştür. İzmir mıntakasının bu seneki tütün istihsalâtı 20 milyon kilo olduğuna göre 17,5 milyon kilosu satılmıştır.

Amerikan ihracatı

Neşredilen bir istatistiğe nazaran Amerikanın ihracatı on seneden beri en ziyade 1931 senesinde azalmıştır.

Amerikanın 1930 senesinde ihracatı 3,843,000,000 Dolar idi. 1931 senesinde ise bu miktar 2,844,000 dolara kadar düşmüştür.

Amerikanın en fazla ihracatı 5 milyar dolar olarak 1928 de idi.

Lâğvedilen ticaret odaları

Trabzondan bildiriliyor: — Sürmene, Of, Pulâthane ticaret odaları lâğvedilerek buraları Trabzon ticaret odasına raptedilmiştir. Bunlardan Pulâthane odasının 40 lira mevcudu olduğu görülmüş ve diğerleri borçlu çıkmışlardır.

Ispanyaya ecnebi buğdayı ithalâtı

MADRİT, 2. A. A.— Neşredilen bir kararname, 1 ilâ 10 Mayıs tarihleri arasında hariçten İspanya limanlarına getirilecek buğdayların beher metrik kentali için 5 peçeta "50 altun santim" gümrük rüsumu almacağını tasrih etmektedir.

Bu iki tarih arasında peçeta mukabili altun kambiyo fiatı yüzde 148,36 olarak tesbit olunmuştur.

Çekoslovakya'da tahdidat

PRAGUE, 2 A.A. — Neşredilen bir kararnamede her ay 1000 krondan fazla ecnebi parasının ihracı menedilmiştir.

Osmanlı istikrazlarına ait fersude tahviller

Borsa ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden: Sabık Osmanlı İmperatorluğunun taksime uğrıyan düyunu umumiyesine ait tahvilâtı tetkik ve muayene etmek üzere ahiren teşkil edilen Ehlihibre Komisyonunun, Düyunu Umumiye Meclisinin Paris'te Boulevard Malesherbes'te 186 numeroda kâin merkezinde ifayı vazifeye başlamış olduğundan bahsile gişelerine ibraz edilecek Osmanlı istikrazlarına ait fersude tahvilleri, masarifi hâmillerine ait olmak üzere, berayı muayene Parise gönderme ğe ve bu tahviller hakkında muamelâtı lâzimeyi ifaya amade bulunduğu Osmanlı Bankasından bildirilmektedir.

Mahkemelerde

Bir milyonluk Zarar davası

Hüseyin Cahit Bey mühim bir davayı kazandı

Bundan bir müddet evvel Hüseyin Cahit Bey tarafından Rus Haricî Ticaret mümessilliği aleyhine bir milyon liralık bir zarar ve ziyan davası açılmıştı. Birinci Ticaret mahkemesi tarafından rü'iyet olunan bu şayanı dikkat dava hitam bulmuş ve mahkeme, aradaki nakliye mukavelesine göre Rus Ticaret mümessilliğini Hüseyin Cahit Beye zarar ve ziyan vermeye mahkûm etmiştir. Ancak tazminat miktarı tayin edilmemiştir. Bunun için mütehassıs zavattan mürekkep bir heyet teşkil olunacak ve bu heyet Hüseyin Cahit B. in alacağı tazminat miktarını tayin edecektir.

Namlu tehdidi altında soygunculuk

Bundan bir müddet evvel Kumkapıda bir vaka olmuş, Haydar ve Recep isminde iki adam Boğos isminde birini tabanca ile tehdit ve parasını gaspetmişlerdi. Dün bu vakanın muhakemesine başlanmış, şahitler dinlenmiştir.

Vakayı müşahede eden şahitler tabancayı Recebin çektiğini, Boğosu Haydarın soydüğünü söylemişlerdir. Bir kısım şahitlerde Haydarın seyirci vaziyetinde kaldığını söylemişlerdir. Neticede müddeiumumi muavini Recebin tecziyesini Haydarın beraatini istemiştir. Muhakeme müdafaa için

Borsa

2 Mayıs 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İst. dahili	99,—		
Şark d. yolları	3,45	Elektrik	5,—
D. Muvahhide	43,75	Tramvay	4,90
Gümrükler	7,50	Tünel	5,—
Saydi mahi	5,25	Rıhtım	16,—
Bagdat	5,50	Anadolu I	25,70
T. askeriye	5,50	» III	27,25
İzmir Belediye istikrazı	94	»Mümessil	21,50

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	29,—
Anadolu	15,15	Çimento Ar.	8,—
Reji	4,20	Unyon dey.	20,50
Şir. hayriye	13,—	Şark dey.	2,50
Tramvay	49,—	Balya	1,85
Umumi sigorta	10,30	Şark m. ecza	3,—
Bomonti	22,75	Telefon	15,—

Çek fiatları			
Paris	12,06	Prag	16,06
Londra	771,25	Viyana	4,03
Nyork	47,51	Madrit	6,05
Milano	62,55	Berlin	1,99,3/4
Brüksel	3,39,08	Varşova	4,23
Atina	37,70	Peşte	3,79
Cenevre	2,44,1/2	Bükreş	79,73
Sofya	66,96	Belgrat	27,30
Amsterdam	1,17,1/4	Moskova	1087,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 fr. Fransız	170,1/2	1 şilin, Av.	28,—
1 İsterlin	771,25	1 pezeta	16,—
1 Dolar	211,1/2	1 mark	50,—
20 liret	219,—	1 zolti	24,—
20 f. Belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 i. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
20 leva	25,—	1 Çernoveç	—
20 Berlin	88,—	1 Altın	9,37
20 kur (ek.)	125,—	1 Mecidiye	43,—
		1 Banknot	2,51

Vilâyette

Mektep Pansiyonları

Nizamname dün vilâyete tebliğ edildi

Mektepler pansiyonunun nizamnamesi dün Vilâyete bildirilmiştir.

Mektep pansiyonları alâkadar memurların müracaat ve teklifleri üzerine valilerin mütalaaları alındıktan sonra Maarif Vekâleti nin müsaadesile açılır.

Pansiyon talebesinden alınacak ücret üç taksitte alınır.

Orman işleri

Orman amenajman grupu 931 senesinde amenajmı yaptığı ormanların bir kısmının plânlarını tanzim ederek Ziraat Vekâletine göndermiştir. İstanbul'da bulunan amenajman grupu yakında yeni mıntakalarda işe başlıyacaktır.

Erenköy sanatoryomu

Erenköy sanatoryomunun açılma merasimi 13 mayısta yapılacaktır.

Yeni süt damlaları

Himayei Etfal cemiyeti İstanbul merkezi Sut damlası diğer bazı kazalarda da birer Süt damlası açmağa karar vermiştir.

Tophane sebili

Evkaf müdüriyeti Tophane deki Nusratiye camii civarında bulunan harap sebil ayni şekilde tamir ettirilmiştir.

Evkafta maaş

Evkaf memurlarının mayıs ve hademenin nisan maaşlarının tediyesi birkaç gün daha teahhura uğrayacaktır. Dün tevziat yapılamamıştır.

Yeni Mason Mahfili

Müessislerden Nehri Bey söylenen sözlere karşı ne diyor?

Türk Yükselme cemiyetinden ayrılarak Beyoğlunda yeni bir mahfel tesis eden masonlar, bugün toplanarak intihaplarını yapacaklardır. Eski masonlar tarafından masonlukla alâkası görülmeyen bu yeni mahfelin müessislerinden Nehri Bey, kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

— Türk Yükselme cemiyetinden ayrılmamızın sebebini söylemek istemiyoruz. Bugün gazeteleri okudum. Bizim teşkil ettiğimiz müstakil Türk masonluğu hakkında sui tefehhümü dai gayri vâki haberlere muttali oldum. Evvelâ, biz bu teşkilâtı Türkiye masonluğunu, kozmopolit saha ve cereyanlardan kurtarmak için yaptık. Türk harsini kabul etmiş ve sıfatı matlûbeyi haiz gayri müslim her vatandaşın cemiyetimize her an için girmek hakkıdır. Sabah gazetelerinin birinde isminin karıştırıldığını ve kardeşlik desatirinden ve saireden bahsedildiğini anladım.

Bazı kelimeler vardır ki, tek rarı bile insana tiksinti verir. Masonluğun kardeşlik firması da bu kabildendir. Bütün şuurunu tarihinin hazin manzarasından alan Türk milletinin naçiz bir uzvu bulunduğumdan daima tefeyyüz ve intibah halindeyim. Yaldızlı kelimeler ruhumu tatmin etmez. Eser ve âsar isterim. Bir sabah gazetesine beyanatta bulunan mason zatın sözleri intakı hak kabilindendir. Türk efkârı umumiyesi takdir-

İçtimaî Muavenet

Halkevi bir çalışma plânı tesbit etti

İstanbul Halkevi içtimaî muavenetler komisyonu, evvelki gün Vali B. in de iştirakile toplanmıştır. Vali B. Vilâyet ve Belediyenin içtimaî muavenetlerin ne suretle yapılması muvafık olacağına ait noktai nazarını izah etmiş, içtimaî yardımların bilhassa kooperatifler teşkili ve bu teşkilâta ehemmiyet verilmesi suretile icrasına çalışılması esas itibarile tekarrür eylemiştir. Önümüzdeki pazar günü komisyon tekrar toplanarak diğer faaliyet esaslarını ve teferrüatını kararlaştıracaktır.

Yeni Belediye - Vilâyet bütçesindeki içtimaî muavenetler tahsisatının sureti sarf ve taksimi Halkevi İçtimaî Muavenetler Komisyonuna bırakılmaktadır.

M. Weberman'ın Mukavelesi

Fahrî konsolosluğu davanın takibine mâni değil!

Balıkçılık mütehassısı M. Webermann'ın hükûmet tarafından konturatı feshedilerek vazifesine nihayet verilmişti. Buna sebep olarak M. Webermann'ın ayni zamanda Estonya'nın fahrî konsolosu bulunması ve bir konsolosun nezdine memur edildiği hükûmetin hizmetine girmesi muvafık olamıyacağı bildirilmiştir. M. Webermann ise Estonya fahrî konsolosu olduktan sekiz ay sonra hükûmet hizmetine dahil olduğunu söylemektedir. Mukavelenamenin feshi için hükûmet tarafından açılan davanın yakında rüyetine başlanacaktır. M. Webermann, Estonya hükûmeti tarafından, hükûmetimiz nezdine memur edilmiş olduğundan hükûmetle muhasamaya girişebilmek için istifa etmek istemiş ise de hükûmeti metbuası tarafından konsolos bulunmasının bu davanın takibine mâni olmadığı bildirilmiştir. Bu sebeple M. Webermann istifadan sarfı nazar etmiştir.

Nüfus daireleri de teftiş edilecek

Müddei umumilikçe noterlerin teftişine devam edilmektedir. İkinci noter dairesinin teftişi ikmal edilmiştir. Noter dairelerinin teftişi bittikten sonra nüfus dairelerinin teftişine başlanacaktır.

Pişmiş yumurta bolluğu

Yumurta fiatleri 70 paraya kadar düşmüştür. Bilhassa Paskalya dolayısile pişmiş ve döğüştürülerek kırılmış yumurtaların üçü 4 4,5 kuruşa kadar satılmaktadır.

Ml. Diplaraku'nun sergisi

Yunan ressamlarından Mel Talia Diplaraku tarafından Galatasaray lisesinde tesis edilecek olan sergi, yarın açılacaktır.

Romanyalı seyyahlar

Şehrimizde bulunan Romanyalı seyyahlar dün sabah Üsküdar cihetinde bir gezinti yapmışlar, öğleden sonra Çarşıyı gezmişlerdir.

Osmanlı Bankası müdürü

Bir kaç gün evvel Ankara'ya gitmiş olan Osmanlı Bankası müdürü umumî muavini M. Reid ve bankanın Paris şubesi müdürü M. Bellet, dün şehrimize avdet etmişlerdir.

Bankalardaki tasarruf hesapları

ANKARA, 2 — Millî iktısat ve tasarruf cemiyeti tarafından sanayi sergisinde teşhir edilen levhalardan birine göre memleketimizde 920 senesine nisbetle 931 senesinde bankalardaki tasarruf hesapları mühim bir inkişaf göstermiştir.

920 de, 1,132,898 lira gibi basit bir yekûn tutan bu hesaplar 931 de 38,213,377 liraya baliğ olmuştur. Bu da yüzde iki bin iki yüz gibi bir fazlalık ifade etmek-

Memlekette

Yunanlı Balıkçılar

Çeşme'de birer ay hapsedildiler

Çeşmeden yazılıyor: — Bundan bir buçuk ay evvel kaza hududumuz sahillerinde Karaada civarında tek bir balıkçı sandalı ile içerisinde bulunan 10 Yunanlı balıkçı ığıp çekmekte oldukları bir sırada gümrük idaresinin 6 numaralı motörü tarafından görülerek yakalanmıştı. Limana gelerek tevkif edilen balıkçıların muhakemesi bitmiş, ve birer ay hapislerine, sandal ve ağların müsaderesine karar verilmiştir. Sandalda 700 liradan fazla kıymette ağlar bulunmaktadır. Bunları gümrük idaresi teslim almıştır. Yunanlılar bugün birer ay mahkûmiyetlerini ikmal ettikleri için tahliye edilmişler ve bir Türk kayığı ile Sakıza müteveccihen limanımızdan ayrılmışlardır.

Bir ağız Kavgasından..

Antapta feci bir cinayet oldu

Antaptan yazılıyor: — Burada bir cinayet olmuş, bir tahsildar ölmüş ve bir muallim ağır surette yaralanmıştır. Cinayetin sebebi ve tafsilâtı şudur:

Cuma günü akşamı saat yirmi üçte Camlı kahveden sazdan kalkarak evlerine gitmekte olan Cumhuriyet mektebi muallimlerinden Kilisli Fahri Bey, muhasebei hususiye tahsildarı Şerif ve Muhasebei hususiye müdürü Nuri Beyin hafidi Fahri efendiler Çınarlı camii civarında önlerine çıkan Muharrem efendi zade sıhhiye kâtibi Fuat ve çekirge muakkibi Nuri efendiler arasında - sazda Nuri Beyin hafidi Fahri efendiyle aralarında geçen ufak bir hâdise yüzünden - kavga olmuş. Fuat ve Nuri efendiler hamil oldukları tabancalarla sekiz el ateş ederek muallim Fahri ve tahsildar Şerif efendileri ağır surette yaralamış ve kaçmışlardır. Diğer Fahri ve Salâhattin efendiler münazaa esnasında kaçtıklarından kurtulmuşlardır.

Silâh seslerine yetişen zabıta derhal müddei umumiliğe malûmat vermiş, mecruhlar hastaneye kaldırılmış ve faillerden Nuri efendi o gece yakalanmıştır. Fuat efendi de ertesi gün Karakuyu köyünde derdest edilmiştir.

Mecruhlardan tahsildar Şerif efendi cumartesi hastanede ölmüş ve cenazesi Kilise götürülmüştür.

Muallim Fahri Bey ağır yaralı olarak elân hastanededir.

Şehrimize kaçan bir katil

İZMİR, 2 — Bundan bir müddet evvel İzmirden Karşıyakaya giden yolda şoför Nuri efendi isminde bir genç, bir kız meselesinden Lâz Mehmetle arkadaşı Mustafa tarafından feci surette öldürülmüştü. Vak'a faillerinden Lâz Mustafa; o vakit Çamaltı tuzlasında yakalanmış, Lâz Mehmet bulunamamıştı.

Polis müdürlüğü tarafından katili yakalamak üzere İstanbula gönderilen taharri memurları; katil Lâz Mehmedi orada yakalamışlardır. Katil; birkaç gün zarfında şehrimize getirilecek ve Adliyeye teslim edilecektir.

Burnuvada define?

İZMİR, 2 — Burnuva'da bir yol üzerine altın dolu bir teneke gömüldüğü hakkında Metruk mallar müdürlüğüne ihbarda bulunulmuş ve yapılan taharriyatta birşey bulunmamıştı. Define hakkında ihbarda bulunanlar; tekrar Metruk mallar müdürlüğüne müracaatle definenin bulunduğu yeri kat'i olarak tayin için Atinadaki alâkadarlarla muhabere etmekte olduklarını bildirmişlerdir. Yangın yerlerinde mevcut bulunduğu ihbar edilen bir define için de bugünlerde hafriyata başlanacaktır.

Bir katil yakalandı

ADANA, 2 — Bir kadın meselesi yüzünden Adanada Ceyhanlı Mahmudu tabanca ile öldürerek kaçan ve bir müddetten beri hali firarda bulunan Kozacı Halit oğlu Mehmet, jandarmalar tarafından yapılan takibat neticesinde yakalanmıştır.

Bestelenen bir şiir

ADANA 2 —Afyon Kara Hisar

Belediyede

Ekmek Iniyor!

Yarın ekmek fiatı 8 kuruş..

Son zamanlarda ekmek fiyatı 7,10 dan 8,5 kuruşa kadar yüksel mişti. Bu yükselişin un fiatları yükselişi ile tabiî bir seyir takip etmediği ileri sürülmüş, mesele şehir meclisinde de münakaşaları mucip olmuştur.

Bu hafta ekmek inmeğe başlamıştır. Yarından itibaren ekmek 20 para noksanile 8 kuruş olarak satılacaktır. Bu hususta belediyenin resmî tebliği şudur:

İstanbul Belediyesinden: Mayısın dördüncü çarşamba gününden itibaren ekmek sekiz kuruş francala on iki buçuk kuruştur.

Ihtiyar ve muhtaç sanatkârlar için

Darülâceze nizamnamesinin tadili için tetkikat yapılmaktadır. Bu tadilât meyanında, kimsesiz olup ta ihtiyarlıklarında mühtaç ve alil kalacak fikir ve san'at adamları için de müessesede ayrı bir paviyon tahsisi nazarı dikkate alınmaktadır. Darülâcezede, bu vaziyette bir iki kişi ile 40 kadar mütekait te bulunmaktadır. Kendisile görüşen muharririmize Darülâceze müdürü Cemil Bey demiştir ki:

— "Bahçe içinde üst katında 2 büyük, bir küçük oda ile bir sofa ve alt katında bir oda bulunan paviyon, bu işe tahsis edilebilir. İcap ederse bu odalar bölmelerile de sofaya bir kütüphane de konur. Esasen paviyonda banyo tesisatı vardır. Hidematı umumiyeden ufak bir masrafla bu iş kabildir. Karar verilince tatbikı kolaydır."

Kreşin idaresi

Şehremaneti 930 senesi tetkiki hesap raporunda, Şehir meclisi encümeni, Dr. Ali Şükrü Beyin Darülâcezedeki kreşin tekrar başına getirilmesi temennisini kaydetmiştir. Ali Şükrü Bey bir müddet evvel kreşteki vazifesinden istifa etmiştir.

Muayene komisyonunda

Sıhhiye müdiriyetinde ifayı vazife eden belediye muayene komisyonu her gün 30 kişiyi muayene etmektedir. Muayeneler sıra numarasile yapılmakta ve sıra numarası olmayanlar kabul edilmmeektedir. Muayene için sıra numaraları her sabah saat 9 da komisyondan tevzi edilmektedir.

cuk haftası için yazılan bir şiir mektubî kalemi baş kâtibi bestekâr Sıtkı Bey tarafından Halk türküsü olarak bestelenmiştir.

Eskişehirde 50 çocuk sünnet edilecek

ESKİŞEHİR, — 7 mayıs cuma günü 50 yetim çocuğu sünnet edilecektir. O gün sabahtan akşama ve gece geç vakte kadar büyük Porsuk oteli bahçesinde eğlenceler yapılacaktır. Bahçede gürbüz çocuk müsabakaları yapılacak, karagöz oynatılacak ve Ankaradan gelecek olan bando çalacaktır.

Sünnet düğünü programı Halkevi tarafından tanzim edilmiş ve sünnet edilecek fakir çocuklar da Halkevi tarafından intihap edilecektir. Çocukları fıkaraya yardım kadınlar cemiyeti tarafından tertip edilmiştir.

Adanaya yeni maznunlar getiriliyor

BİTLİS 1 — Buraya Ağrı maznunlarından on yedi kişi daha getirilmiştir. Bunların arasında bir de kadın bulunmaktadır. Erçiten gelen bu maznunlar. Adanaya sevkedileceklerdir.

Bitliste kar

BİTLİS, 1 — Şehrimiz halkı bahar geldi, her taraf yeşillendi diye sevinirken bu sabah uyandıkları zaman, kar yağdığını görünce hayret ettiler. Kar bir parça sonra yağmur şeklinde yağmıya

Doktor tellalı Otelciler

Otelciler cemiyeti böyle bir şey varsa doktorları muatep tutuyor

Bazı doktorların bir kısım otelcilere, otellerine gelecek taşralı hastaları kendilerine getirmeleri için aylık verdiklerinden şikâyet edildiği malûmdur. Otelciler cemiyeti, doktorların daha münevver olmaları icap ettiği için filhakika bazı otelcilere böyle para veren doktorlar varsa bundan o otelcilerin muatep olamıyacağı fikrindedir. Diğer taraftan Etıbba Muhadenet cemiyeti, meseleyi Etıbba odasının tetkikine vermek üzeredir. Oda reisi Tevfik Salim Pş. kendisince bazı otelcilere yazılan şekilde aylık veren doktorlar olup olmadığı meçhul bulunduğunu, meseleyi tetkik etmediğini ve henüz bu işin, odaya gelmediğini, gelince tetkiki tabiî olduğunu söylemiştir.

Poliste

Ev sahibinden dayak

Behiye isminde bir hanım karakola giderek ev sahibi hacı Arakil ve zevcesi Siranuş tarafından dövüldüğünü, neticede çocuğunu düşürdüğünü söylemiştir.

Bakkal dükkânında hırsız

Cemil isminde bir sabıkalı Balatta bir bakkal dükkânını maymuncukla açmış, 150 lira çalmış, fakat yakalanmıştır.

Rakı masasında..

Tarlabaşında oturan Olga, beraber işret etmekte olan Stefanosu rakı şişesile başından yaralamıştır.

Halılarımız ve gülyağlarımız

ANKARA, 2 — Millî sanayi sergisinin küşat resminde pavyonlar ziyaret olunurken Isparta ve Kemaliyenin halılarile süslenmiş pavyona gelindiği vakit iktısat vekili Mustafa Şeref Beyi Isparta meb'uslarından İbrahim Bey karşılamış ve bu iki memleket halıları hakkında vekil beye izahat verdikten sonra gül yağlarını satamadıklarını ve bunlar için mahreç tedariki hususunda vekil beyin yardımlarını rica etmiştir. Mustafa Şeref Bey cevaben:

"— Halılarımızla tiftiklerimizin mukabili olarak memlekete girecek malların kontenjan harici tutulması hakkında yakında Heyeti vekileden bir karar alacağız" demiştir.

İbrahim Bey bu karara gül yağı ile afyonun da ithalini rica ve temenni etmiştir.

Spor

Güreş seçme Müsabakaları

Güreş federasyonunun bir tebliği

Güreş Federasyonundan: Millî Takım son seçme müsabakası evvelce tamim edilen talimat mucibince 6 mayıs 932 cuma günü Fatihte Haliç İdman klübünde icra edilecektir.

1 — Federasyonca tescil edilmiş her güreşçi bu son müsabakaya iştirak hakkını haizdir.

2 — Şimdiye kadar meşru mazeretleri dolayısile girmemiş olanlar son seçmeye girmedikleri taktirde hakları temamen sakit olacaktır.

3 — Bu müsabakalara İstanbul Mıntakasından gayri diğer menatıktan güreşçileri de iştirak edecekleridir.

4 — Diğer menatıktan gelecek güreşçilerin iaşe ve ibateleri 5 mayıs 932 perşembe günü sabahından 7 mayıs 932 cumartesi günü akşama kadar Federasyonca temin edilecektir.

5 — Tolerans bir ve bir buçuk kilo olarak tesbit edilmiştir.

6 — Müsabakalara tam saat onikide başlanacağından tartı onda başlayacaktır.

7 — Müsabaka hakemleri: Bürhan, Seyfi, Kemal, Mazhar, İsmail

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

3 MAYIS 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür 24318
Yazı İşleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilöy aerolojî rasat merkezinden verilen habere göre bugün hava az bulutlu olacak, rüzgâr mutehavvil olarak esecektir.

2-5-932 tarihinde hava tazyiki 762 milimetre, en fazla sıcaklık 21 en az 8 derece kaydedilmiştir.

FELEK

Resmî dairelerimiz

Vakıa arapçadan gelme bir mesel vardır: "Mekânın şerefi orada oturanla mütenasiptir." denir. Lâkin bu mesel artık eskimiş bir sözdür. Çünkü şimdi herkes karşısındakini, içinde oturduğu binaya göre ölçüyor, ona göre itibar ediyor.

Bu ufak mukaddemeden sonrâ bizim tâlî derecedeki resmî dairelerimizden bahsedeceğim..

Uzun uzadıya izaha hacet kalmadan herkes bilir ki polis karakolu, Maliye tahsil şubesi ve saire gibi tâlî ve fer'î resmî daire binalarımız yoktur. Bunlar ya kira ile tutulan yahut emlâki milliyeden olan bir takım evlerde sakindirler ki; resmî daire haline geldikten sonra büsbütün harap ve perişan olurlar.

Geçen gün tesadüfen Beyoğlu adliye dairesine gittim.. Postahanenin üstünde bulunan bu binanın içerisi şimdiye kadar gördüğüm mükellef ve müzeyyen binaların fevkinde âdeta saray gibi idi, tavanları serapa kabartma altın yaldızlı ve merdiveni şimdi yapılması binlerce liraya bakan som mermendendi. Hele merdiven parmaklık ve korkulukları cidden nefis şeylerdi... Bu daire şimdi adliye dairesidir. Tabiî her tabakadan yüzlerce kimsenin her gün gidip geleceği bir yerdir Üç aya kalmaz bu mükellef binanın her tarafı harap olacağına şüphe yoktur. Eğer bu bina kira ile tutulsa - ki ihtimal vermem - sahibi bilâhara tahribattan dolayı elbette tazminat ister... Çünkü harap olmamaya imkân yoktur. Eğer milletin malı ise yazıktır.. Bu binayı satıp yerine daha âsude bir yerde daha basit bir bina yaptırılabilir. Dün de gene Beyoğlu tarafında bir Maliye tahsil şubesine gittim. Hali harabisi cidden yürekler acısıydı.. Karakollarımızın ekserisi de böyledir.

Demek istiyorum ki; kâh sarayları icra dairesi yapıyoruz, kâh harabelere hükûmet dairesi sığındırıyoruz. Bilmiyorum, bizim idarî teşkilâtımızda bu resmî dairelerin hallerile uğraşan bir yer yok mudur? Bu dairelerin güzelleri, odacıların ihmalkâr ve kıymetnaşinas ellerinde harap olur.. Harap halde bulunanları da hükûmet şerefile nisbetini kaybeder...

Bir üçüncü nokta da bu dairelerin isimleridir. Meselâ Galatasaray Maliye tahsil şubesi Tünelden çıkınca sağ yamaca inen Alman mektebinin bulunduğu ismini bilmediğim bir çıkmaz sokaktadır ki; Galatasaraya hiç olmazsa bir çeyrek, mesafededir... Meselâ Kabataş lisesi Ortaköydedir. Kasımpaşa tahsil şubesi Beyoğlunda... sokağındadır. Sonra, sırası gelmiş iken ondan da bahsedeyim: Galatasaray karakolunun mevkiine nazaran binanın o hali nedir?.. Onun yeri bugün satılsa yüz bin liraya yakın para eder.. - belki de belediye satın alıp tiyatro yapar - o para ile de Beyoğluna çiçek gibi birkaç polis merkezi yapılır. Amma cadde üstünde olmazmış... Dünyanın hiç bir şehrinde polis karakolları en büyük caddelerde değildir.

Hülâsa edeyim: Bizim karakol, Maliye tahsil şubesi, adliye dairesi gibi halk ile daima temas eden fer'î hükûmet dairelerimizin bugünkü haline bir nihayet vermek zannederim iyi olur.. Verilen kiralara yahut mirî malı binaların kıymetlerine nazaran bu iş bir para meselesi değil bir azim ve irade meselesidir. Yavaş yavaş başlasak hiç te fena olmaz.. Ben bu satırları, o dairelere girdikçe içi sızlayan bir adam sıfatile yazıyorum...

Reyami ve Selâmi Beylere ittihaf

Beograttan gelen bir telgraf Beşiktaş takımının 2 - 1 mağlûp olduğunu yazıyor. Bunu da mı federasyon yaptı?. Ne dersiniz?...

Hukuk bahisleri

Münferit hakimliğe doğru giderken

Son günlerdeki neşriyat, münferit hâkimliğe doğru kuvvetli ve seri bir cereyanın mevcudiyetini gösteriyor. Bir sistemin, muhitten, maddî ve manevî vasıtalardan tecrit edilerek tetkik ve mukayesesi müsbet bir netice vermez. Binaenaleyh mutlak ve mücerret bir surette münferit ve müçtemi hâkimliğin faide ve mahzurlarından bahsetmekte amelî bir fayda görmüyorum. Ancak, bil hassa adliye sahasında bir sistem kabul edilirken, bundan ne beklenildiğini iyice tesbit etmek, sistemin muvaffakıyetle tatbik ve matlup neticenin elde edilebilmesi için lâzım gelen bütün vasıtaları bulmak ve hazırlamak icap eder. Niçin münferit hâkimlik sistemini kabul ediyoruz? Bazıları buna şu cevabı veriyorlar: "Türkiyenin bir çok yerlerinde filen münferit hâkimlik tatbik ediliyor. Yalnız İstanbul, Ankara, İzmir gibi bir kaç şehirde müçtemi hâkimlik vardır. Halbuki en ziyade şikâyet bu vilâyetlerden geliyor. Buralarda işlerin ağır gittiğinden bahsolunuyor. Eğer münferit hâkimliği buralara da teşmil edersek bir çok âza ve âza mülâzımları da ellerindeki işler hakkında hükümler verecekler, bu suretle hem teşkilât yeknesak olacak, hem de mahkemelerin adedi çoğalacağı için işler daha çabuk çıkacak ve şikâyetlerin önü alınmış olacaktır."

Bu mütaleayı serdedenlerin hukuk ve adliye mesleğine tamamen yabancı olduklarını ve işlerin seyrini yakından takip etmediklerini zannediyorum.

Bir kere her hangi bir kaza veya vilâyeti, ticarî muameleleri, içtimaî münasebetleri çok şehirlerimizle veya hükûmet merkezimizle mukayese etmek yanlıştır. Vatanın her cüzünün nazarımızda ayni kıymeti haiz olduğu; her Türkün, her vatan parçasını ayni fedakârlıkla müdafaa etmesi lâzım geldiği bedihîdir. Fakat bu mühabbet ve bu vazife, bir yerde ihtiyaçtan fazla teşkilât yapmağı, bilâkis diğer bir yerin de ihtiyaç ve hususiyetlerini nazarı itibara almamağı iltizam etmez. Münferit hâkimlik te olsa, müçtemi hâkimlik te olsa yine bir kısım şehirlerimizin teşkilâtı diğer bir kısım şehirlerimizden keyfiyet ve vüs'at itibarile tamamen farklı olacaktır. İşlerin çabuk, veya geç çıkması meselesine gelince, bunun sadece hâkim ve mahkeme adedine bağlı bir keyfiyet olmadığını ufak bir tetkik ve müşahede derhal gösterir: Eski usulu muhakememiz carî iken tahkikat hâkimliği yoktu, bütün bu işler doğrudan doğruya mahkemeye gidiyordu. Tahkikat hâkimliği ihdas edilince bir mhakemenin işleri üç hâkim arasında taksim edildi. Yukarıki mütaleaya bakılırsa bu vaziyette evvelce üç ayda çıkan bir işin şimdi bir ayda çıkması lâzım gelir. Halbuki iş tamamen berakis olmuş, işler eskisinden daha batî ve daha geç çıkmağa başlamış ve netice itibarile herkesi tahkikat hâkimliğinden şikâyete sevketmiştir. Halbuki mücerret ve nazarî bir noktai nazardan tetkik edilirse tahkikat hâkimliğinin çok müfit ve hattâ zarurî bir teşkilât olduğu kuvvetle müdafaa edilebilir. Demek oluyor ki hâkimin çoğalması işin seri ve salim çıkması için kâfi bir vasıta değildir. Hattâ bazan çok zararlı ve vahîm neticeler de tevlit edebilir.

Eğer sırf yukarıki mütalea ve noktai nazardan hareket ederek, yani teşkilâtta yeknesaklık, adet arttırmak suretile sürat temin etmek için, müçtemi hâkimliği münferit hâkimliğe kalbeder ve tahkikat hâkimlerini kâmilen hâkim ve hâkim muavini yaparak nihaî hükümler vermek salâhiyetini kendilerine verirsek bir şehirde muhtelif derecede hâkimler göreceğiz. Meselâ İstanbulda aslî maaşı 75 lira olan bir hukuk veya ticaret hâkiminin yanında ayni vazife ile mükellef ve ayni salâhiyeti haiz 25 lira aslî maaşlı ve henüz filen stajiyer vaziyette bir hâkim göreceğiz. Eskiden reisin nezaret ve irşadı altında vazife gören bu hâkim bu defa müstakilen çalışacak, eskiden tereddütlerini arkadaşlarile müzakere ederek halleder ken şimdi her türlü yardımdan mahrum kalacak. Bu nisbetsizliği, bu farkı nasıl izah edebileceğiz?. Müçtemi hâkim teşkilâtı varken, tahkikat hâkiminin zühul ve hataları müçtemi heyette hallolunur ve iş nisbeten süzülerek ve düzelerek temyize giderken, böyle bir teşkilât yapılınca işler bütün pürüzlerile çıkacak O zaman zaten meşbu bir vaziyette bulunan temyiz, hâkimlerin çoğalmasile çoğalan işlerinin altından nasıl kalkacak?.

Bu sözlerimle münferit hâkimlik kabul edilmesin demiyorum. Esasen şimdiye kadar yazdığım yazılarda ben de bu sistemin kabulünün bir zaruret olduğunu kabul ettim. Fakat benim noktai hareketim tamamen başkadır: Bence münferit hâkimlik bir zaruret ilcasile kabul ediliyor: Unsurlarımız, maddî vasıtalarımız itibarile bir teksif hareketi yapmak mecburiyetindeyiz. Adliye bütçemizdeki tahsisatı dağıtmak için ne maddeten imkân vardır ve ne de kâfi vasıta. Şu halde elimizdeki maddî vasıtaları teksif etmek ve kuvvetli ellere vermek mecburiyetindeyiz. Eğer vasıtalarımızı teksif etmiyeceksek, gayri kâfi şartlarla münferit hâkimlik yapmak, ve vasıtaları dağıtmak çok menfi neticeler verebilir. Müçtemi hâkim teşkilâtı olan yerde münferit hâkimlik yapmak üç hâkimin maddî ve manevî kuvvetini bir hâkimde teksif etmek demektir. Binaenaleyh üç hâkimli bir mahkeme ye tek hâkim koyarken bu hâkimde üç hâkimin bütün ehliyet ve kudretini, evsafını aramak mecburiyetindeyiz. Bu noktai nazardan hareket edilince, mahkeme adetlerini çoğaltmağa imkân ve sebep yoktur. Mahkeme adetleri ayni kalmalı fakat dağınık vasıtalar bir kuvvetli unsura verilmeli, tek hâkim terfih ve takviye edilmelidir. Mahkemelerimizin adedini çoğaltmağa tahsisatımız kâfi olmadığı gibi, kalemlerimiz, hattâ binalarımız da gayrikâfidir. İstanbulda bile binanın kifayetsizlik ve tertipsizliği yüzünden tahkikat hâkimlerinin ne feci ve müşkül vaziyette çalıştıkları meydandadır."

Ayni zamanda istinafsız münferit hâkimlik hiç bir zaman iş sahipleri için kâfi bir teminat teşkil etmez. Tek hâkimin hatası, zuhulü ve nihayet kusuru tashih edilmek temkül bir vaziyete düşerler!!.

Hülâsa; münferit hâkimliği mahkeme adedi çoğaltmak için değil, hâkim bulmak ve hâkimi terfih etmek, vesaiti teksif etmek ve netice itibarile az, fakat kuvvetli ve her türlü vasıtaları cami mükemmel mahkemeler elde etmek için kabul ve tatbik etmek mecburiyetindeyiz. İstinaf ve münferit hâkimlik ise gayrikabili tecezzî bir kül teşkil eder. Bir sistemin bir kısmını alıp diğer kısmını ihmal etmek ise daima menfi neticeler verir. Eğer bu hâkimlik carî ise bu mahzuru; işleri çok, muameleleri karışık, ihtiyaçları fazla şehirlerimize teşmil etmek değil; bilâkis, istinaf teşkilâtı yapmak suretile izale etmek icap eder. Binaenaleyh; maddî ve manevî vasıtaları nazarı itibara almadan, sistemin bütün ilcaat ve icabatını düşünmeden ve temin etmeden münferit hâkimliğe gitmek, az zamanda daha çok ve daha acı şikâyetlere yol açmaktan başka bir netice vermiyecektir.

Hikâye

Nişanlı

— Fransızcadan —

Bu anlattığım adamın iki türlü nüfus tezkeresi var. Birinde adı Gaetan de Gonfalon.. Başkalarının hürmetine lâyik olmak üzere intihap edilmiş bir isim.. Ötekinde de Jules Panayou.. Hani ara sıra karakolda veya istintak dairesinde icap ettiği zamanlarda verdiği isim..

Alelâde zamanlarda Panayou sağdan soldan maharetle borçlanarak veya bir iki sahtekârlık yaparak, geçinip giden adamlardandır. Kendine mahsus öyle usulleri vardır ki, bazan karakola girdiği zaman, komiser bile hayrete düşer, bir yanlışlık olması ihtimalini düşünerek kendisini derhal serbest bırakır ve hattâ üstelik özür de diler. Çünkü tatbik ettiği usullerde cürmünün bir izi bile yoktur..

Belki şüphe tevlit etse bile, kendisini mahkemeye verebilmek için kanunun tarifatına uygun bir delil bulmak kabil değildir. Bir iki defa mahkemeye de gitmedi değil, fakat kanuni "delil,, ler olmadığı için elini kolunu sallayıp çıktı.

Lâkin devam ettiği lokantanın sahibi öyle düşünmedi. Onun bir daha müessesesine ayak basmamasını temin için, evvelki borçlarının üstünden sünger bile geçirmeğe razı oldu. Bir gün:

— Ben sizden borçlarınızı istemiyorum. Affettim. Fakat bir daha buraya gelmeyiniz, dedi.

Çünkü lokantada onun mevcudiyeti zamanlarında ya bir iki pardesü veya palto mutlaka kaybolurdu.

Panayou başka bir lokanta bulduğu için, borçlarını affeden lokantaya bir daha ayak basmamakta hiç bir mahzur görmiyordu.

Sonra iktısadî buhran onu da hayli sarsmıştı. Yani ticarî bir işi var ve durgun gidiyor diye değil.. Ötekinden berikinden borç para istemek güçleştiği için.. Çünkü eskiden beş on para istediği arkadaşları bilâtereddüt cüzdanlarını açıyorlardı. Fakat şimdi işlerin durgunluğundan bahsediyorlar, ve cüzdanlar eskisi kadar kolaylıkla açılmıyordu. Onun içindir ki iktısadî buhrandan Panayou da müteessir di.

Panayou için artık müracaat edip te nasılsa kabul edildiği yerlerde, sıkıntıdan çatlamaktansa, mışıl mışıl uyumaktan başka çare kalmamıştı.

Onun için biz kendisini tanıyanlar, bu vaziyette Panayou'nun nasıl bir çarei hal bulacağını merakla bekliyorduk. Hattâ her akşam toplandığımız birahanede, aramızda bahisler bile tutuşuyorduk.

Bir akşam Panayou büsbütün değişmiş olduğu halde geldi. Aman yarabbi ne tebeddül? Yeni bir kostüm, alamod iskarpinler, en müntehap cinsinden kravat, ipek gömlek ve saire.. Bütün bunlardan başka da dünyanın en mes'ut adamının hali..

Hep birden :

— Ne oldu Panayou sana? diye sorduk. Bir zengini filân mı vurdun ?

— Hayır, dedi.

— Kumarda mı kazandın ?

— Hayır, dedi ve ilâve etti:

— Ben evleniyorum .

Hepimiz, şöyle akla geliveren ilk yalanlardan birini kıvırdığı zehabında idik. Bu izdivaca inanan en müsamahakârlarımız bile Panayou'nun evlense de, kim bilir hangi hapisane kaçkını bir kadınla evlendiğine hükmetmişlerdi .

Fakat hepimiz de hata ediyormuşuz. Panayou iyi bir aileden, terbiye ve tahsil görmüş, drahoması yerinde bir kızla evleniyordu. Kendisinden bu tafsilâtı alınca, barın içi adeta çınladı.

Panayou mağrurane kapıdan çıktıktan sonra herkes hakkındaki fikirlerini söyledi. Birisi dedi ki:

— Yaman adam be! Kızı nasıl kandırdı? Bir defa güzel değil. .

Bir diğeri ilâve etti:

— Maddeten ve manen süfli adam.

— Sonra genç te değil. .

— Sonra kaba herifin biri.. Yalancı, düzenbaz..

— Vallahi kızcağız kimse acıdım. .

— Armudun iyisini ayı yer..

Aradan epey zaman geçti. Düğün günü yaklaşıyordu. O vakite kadar birahaneye hiç ayak basmayan Panayou bir akşam birahaneye geldi. Omuzları düşük, çehresi düşünceli idi. Eski neş'esi ve gururu yoktu. Hep birden sorduk:

— Hayrola yahu, düğün ne oldu?

Kafasını sallayarak:

— Bozuldu, dedi.

Hepimiz de sanki bu haberden mahzun olmuşuz gibi müraiyane bir keder gösterdik .

— Vah, vah, dedik. Niye bozuldu? Kavga mı ettin?

— Yok canım, kavga etmedik amma, bir kaza oldu.

— Bir kaza mı? Nasıl kaza?

— Bir otomobil kazası.. Geçen pazar nişanlım, nişanlımın ailesi ve ben bir otomobil gezintisi yapıyorduk. Şosenin bir kenarında otomobil kapaklanmaz mı? Bereket versin hiç birimiz yaralanmadık. Fakat nişanlım dehşetli korktu, o kadar korktu ki..

— Eh, ne oldu?

— Korkusundan çocuk düşürmez mi?

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL (1200 m. 5 k.) 18 gramofon, 19,30 Hafız Bürhan Bey heyeti, 20,30 Opera, 21 Hafız Burhan Bey heyeti 22 orkestra.

BELGRAT (429,8 m.) — 20 çek dersi, 21,10 musiki konseri.

BÜKREŞ (394,2 m.) — 20,10 radyo orkestrası, 21 inşat, 21,30 operadan nakil.

BUDAPEŞTE (550,5 m.) — 23,15 piyano konseri, 24 Çingene musikisi.

PRAG (488,6 m.) — 20,5 Brunndan nakil, 20,55 konferans, 21,10 edebi musahabe, 22 radyo orkestrası, 23 radyo jurnal, 23,20 muzik.

VARŞOVA (1411 m.) — 20,45 komedi, 21,15 halk konseri, 22,55 tefrika, 23,10 şarkı, 23,40 havadis, 24 dans musikisi,

VİYANA (517,2 m.) — 21,40 konser, 22,35 havadis, 22,50 kabare mesikisi.

TEŞEKKÜR

Refikamı Hazakatla tedavi eden ve tehlikeli bir ameliyatı muvaffakiyetle yaparak hayatımı kurtaran Haseki kadın hastahanesi baş hekimi Esat operatörü Orhan Tahsin, operatör muavinleri Burhanettin ve Hikmet Beylerle Baş Ebe Belkız Ebe Fıtnat, Refika Melahat Faika, Nazmiye Hamide Hanımlara minnettar ve müteşekkirim: Koca Mustafa paşa maliye tahsil memuru Ahmet Refik.

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesi ticaret kısmından: Davacı Atalye Ditriş şirketi vekili avukat Cevdet Ferit Beyin Kadıköyünde Ricai zade sokağında 5 No da oturan Hamza zade Şevki bey aleyhine 32-154 No tahtında bir kıt'a emre muharrer senede istinaden alacağı olan 30.302,90 frangın tutarı 2575 liranın mesarifi muhakeme, faiz avukat ücreti ve tazminat ile birlikte tahsili talebine mütedair ikame eylediği davaya ait arzuhal suretinin müddaleyhi mümaileyhin ikametgâhı hazırının meçhul bulunduğu cihetle bilâ tebliğ iade edilmesine mebni müttehaz karar veçhile tebliğ makamına kaim olmak ve tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında cevap verilmediği taktirde muamelei kanuniyeye devam edileceği malûmu bulunmak üzere keyfiyet H. U. M.K. nun 141 inci maddesi hükmüne tevfikan ilân olunur.

Yedinci icra memurluğundan: Paraya çevrilmesine karar verilen Beşiktaşta Tramvay durağı köy içi civarında Doktor Nazif bey apartımanında Salih Beye ait 4 numarada bir halı ceviz sandalya vesaire şehri halin 7 ci cumartesi günü saat 16 dan 17 ye kadar açık arttırma ile hazır bulunacak memuru tarafından satılacağı ilân olunur.

SİNEMALAR

Bir rahip kendisine söylenen bir günahı ifşa edebilir mi?
San'atkârların en şık ve en mükemmeli
CLIVE BROOK
bunu; yarın akşam
ELHAMRA SİNEMASININ
irae edeceği
SÜKÛT
(Le silence)
fevkalâde filminde size söyleyecektir. İlâveten: FAUST operasından bazı şarkılar.

YARIN AKŞAM
MELEK SİNEMASINDA
"NE SEVİMLİ" filminin iki yıldızı HENRY GARAT ve MEG LEMONNIER
MONMARTR SEVDALILARI
(Rive Gauche)
Monmartr ve aşk filminde tekrar görünmekle halkı memnun edeceklerdir.

GLORYA'da
5 Mayıs perşembe akşamı 9 1-2 da
Münir Nurettin
Bey ve arkadaşları tarafından mevsimin son
KONSERİ
Çok güzel ve yeni bir program

Dr. Celâl Tevfik
Zührevi ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci Muradiye caddesi No. 35.
Her gün saat 14-19.

Ittihadı Millî
TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.
Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel: Beyoğlu : 4887

Pertevniyal Vakfından:

Şişli'de İzzet Paşa sokağında Valde apartımanının 5 No lı dairesi 1 sene müddet ve 45-47 lira ecri misille; ve Kadırga'da 53 No. lı arsa 2 sene müddet ve 10 lira ecri misille ve yirmi gün müddetle müzayedeye vazedilmiştir. Taliplerin yevmi müzayede olan Mayısın 12 nci perşembe günü saat 16 ya kadar İstanbul Evkaf Müdiriyetinde Pertevniyal vakfı idaresine veya idare encümenine müracaat etmeleri. (1568)

Mühim ilân

Türk Anonim Elektrik Şirketi

Şu son zamanlarda, bir takım dolandırıcılar, başka müşterilerden aldıkları makbuzlar mukabilinde, tercihan Hanım müşterilerimize müracaat ederek para istediklerini ahalinin dikkatine arz ederiz.

Makbuzlar, müşterilerimizin vazıh surette adreslerini ihtiva ettiğini ve memurlarımızın, her talepte ibrazına mecbur oldukları, cari sene için muteber hüviyet varakalarını hâmil bulunduklarını hatırlatırız.

Şirket, mevzuu bahis dolandırıcıların ef'alinden hiç bir mes'uliyet kabul edemeyeceğinden, kendilerine ibraz edilen makbuzlara fevkalâde dikkat etmelerini ve memurlardan hüviyet varakalarının iraesi talebinde bulunmalarını müşterilerden rica ederiz. Müşteriler, Şirket namına tahsilâtta bulunmağa salâhiyeti olmayan kimseler karşısında bulundukları zaman Polise müracaat etmelidirler.

Istanbul Evkaf müdirliğinden:

Çavuşbaşı çiftliğinde köğkün önünde havlı derununda yirmi dönüm tarlanın Eylûl 1932 tarihine kadar icarı müzaydeye vazedilmiştir. 25/5/1932 çarşamba günü ihalesi icra kılınacağından talip olanların yevmi mezkûrda İstanbul Evkaf Müdiriyetinde orman ve arazi kalemine müracaat eylemeleri. (1762)

Istanbul Su şirketinden:

1 Haziran 1932 tarihinde 500 Frank üzerinden tediye edilecek olan % 4 faizli tahvilâtın keşidesi 17 Mayıs 1932 tarihine müsadif salı günü sabah saat 10 da şirketin Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Terkos çıkmazındaki 3 numaralı dairei merkeziyesinde alenî olarak icra edileceği tahvilât hamillerine ilân olunur.

Istanbul Belediyesi ilânları

Mevcut şartnamesi veçhile mübayaa edilecek 30 ilâ 40 reis Pilevne boğası kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Talip olanlar tafsilât almak için her gün Levazım müdürlüğüne ve ihale günü olan 23/5/1932 Pazartesi günü de 444 liralık teminat makbuz veya mektubile teklif mektuplarını saat on beşe kadar Daimî Encümene vermelidirler. (1786)

Eminönü Belediyesinden: Ahırkapı civarında krokisinde gösterilen kulei zemin mahalli çiroz kurutmak için icara verilmek üzere alenî müzayedeye konulmuştur. Talip olanların şartnamesini görmek üzere her gün mühasebeye ve ihale günü olan 12/5/1932 perşembe günü saat on beşte encümene müracaat eylemeleri ilân olunur. (1787)

Eminönü kaymakamlığı ve Belediye şube müdürlüğünden: Koska caddesinde belediye malı 112 No. lı maa oda dükkânın enkazı hedim masrafı alıcıya ait olmak üzere kapalı zarf usulile müzayedeye konulmuştur. Talip olanların teminat akçelerini teslimi vezne eylemeleri ve şartnamesini görmek için heyeti fenniyeye ve ihale günü olan 26/5/1932 perşembe günü saat on beşte

SAN'AT

SAN'AT ÂLEMİNDE

Hercü merç

Sakat kafalardan, çarpık çurpuk zihniyetlerden doğan bazı garip ve acîp iddialar karşısında Türk kariinin vaziyetini düşünüyorum da asabiye doktorlarının müşteri adetlerinin fazlalaşmasındaki sebepleri anlar gibi oluyorum.

Her sahada tecelli eden bu mantıksızlıklar içtimaî bünyemizi zaafa uğratan sebeplerden biri ve en mühimmidir. İsabet ve salâhiyet düşünülmeden yapılan tenkitler ve bunlardan doğan neticeler cemiyetin tereddî ve infisahını hazırlayan büyük felâketlerin işaretidir. Fert, mensup olduğu cemiyetin bu hercümerci içinde sersemleşir ve vazifesini şaşırır. Yanlış istikametlere doğru sürüklenen cemiyetlerin tereddi ve infisahında işte bu oğultuyu tevlit eden, salâhiyet hudutlarını aşıp dillenen kalemlerin büyük töhmetini aramalıdır.

Bizim memlekette bu cins kalemlerden fazla mikdarda kullanılmaktadır. Kalın ve karışık mantıklar çizen bu kalemleri ya biraz yontup inceltmek veya susturmak mümkün değil se feci akıbetlerin şeametinden korkmalıyız.

İçtimaî müessese lerimizden bu hususta en çok bu kalemlerin istilâsına uğramış saha, san'at sahasıdır. Son zamanlarda bu vâdide kalem canbazlığı yapmak adeta moda haline girmiştir. Bilir bilmez, anlar anlamaz her kafadan çıkan ses bu muazzam oğultuyu tevlit etmektedir.

Bugün hemen hemen her kalem sahibi; kendi sahasını bırakıp aklının ermedeği işlere burnunu sokmak arzusunu göstermektedir.

Ömründe bir futbol maçı görmemiş edebiyatçıların sporden, bir tek edebî eser okumamış sporcuların edebiyattan, tatlı su frenklerinin resimden, heykelden, mizah muharrirlerinin musikiden filân bahsetmeleri tenkidî yazılar neşretmeleri işte bu kabil tezahürlerdendir.

Tenkit bir vukuf ve salâhiyet işidir. Galiba san'ate istikamet vermeği bir otomobilin direksiyonunu kullanmak kadar basit bir iş zannediyoruz. Futbolle çocukların oynadığı lâstik top arasında fark gözetmemek, Nasreddin hoca hikâyelerini tekerlemekle kendisini edebiyat mensubu addetmek bu yalnız bize mhasus acaip ve sakat zihniyetlerdir. Son zamanlarda resim ve heykelden musiki ve tiyatrodan bahseden öyle yazılar intişar etti ki biz, salâhiyetini tecavüz etmemeğe gayret ve itina gösterdiğimiz kalemimizle onları sükûta davet etmiş ve bazılarının da haddini bildirmiştik. Şimdi bu her kafadan çıkan seslerin oğultusu içinde kulağıma ince ve züppe bir ses geliyor:

Ressamlarımız Notre dame de Paris'nin çan kulelerini resmediyorlarmış, âbidelerimizi hâlâ ecnebilere yaptırıyormuşuz. Eyüpsultan mezarlıklarını boyayan bir frenk ressamı ile Patagonya pizajlarını yapan Türk ressamı tenkit edilirken mevzularında milliyet aramak zihniyetinin bu basit ve iptidaî fasıltısına kulak vermek istemezdim, fakat her sesin bir akis bıraktığı bu muhitte sükûtun muzir olacağına kani olmasaydım. İnkılâba dair eser isteyenlere her hanbi bir muvaffak natürmort veya bir peyizaj gösterilebilir.

İnkılâp, san'atta bir varlık yaratmak, bir mevcudiyet edinmektir. Yoksa san'atta inkılâp eseri arayanlara Taksimdeki Halbuki bu âbide ancak İtalyan san'atine misal olabilir. Mevzuundan başka Türklükle, Türk san'ati ile alâkası yoktur. Halbuki bir Türk san'atkârının elinden çıkmış olan bir Polinezyalı'nın portresi halis Türk eseridir. San'atkâr mevzularına coğrafî hudutlar çizmez. O Maveranın ardından ilham alan adamdır. Mevzuunda değil, özünde Türk damgasını taşıyan eser Türkün inkılâp eseridir.

Kozmopolit bir zevk ve ilhamın makesi olan romanlarda Çarleston beyinin aşıkdaşlığını yazanların gerisinde uzak bir maziye uzanan güzel bir edebiyat tarihi vardır. Resim ve heykel bu memlekette elli senelik bir maziye sahiptir. Bırakınız ressam ve heykeltraş etüdünü yapsın.

Maahaza meydanlarımıza ecnebi âbidelerin rekzinde heykeltraşın değil belediyenin hissei mes'uliyetini aramak lâzımdır. Bupndan evvel bu sütunlar da yaptığımız bir ankete verilen cevaplar bu memlekette Türk heykeltraşının mevcut olduğunu kâfi bir belâgatle söylemiştir.

Efendim ikide birde etrafımızda sesler mırıldanır.

"Hani millî eserlerimiz?" ve bu sualin ardından san'atkâra hücumlar başlar. Türk san'atkârı heyecansızlıkla, vurdum duymamazlıkla ittiham edilir.

"Mucip ne hakarete apansız?.." Kuzum beyefendiler! Aklınızın ermediği şeylere karışmayınız. Yapacağınız tenkitlerde salâhiyet ve vukuf araymız. Devaynalarında aksini gören ne kadar vatandaş varsa hepsine bu, tarafımdan bir nasihat olsun.

Edebiyat

Yeni nesil

Son zamanlarda hayli dedikodusu yapılan bir mesele vardı: Bugünkü neslin okuyup yazması..

Buna dair serdedilen fikirler iki nokta etrafında teksif edilebilir: 1 — Bugünün gençleri okumıyorlar.

2 — Bugünün gençleri okuyorlar.

Kanaatimizce bu hususta en iyi ve isabetli hükmü Nurullah Ata Bey verdi. diyor ki: Zannedildiğinden çok, arzu edildiğinden az okuyorlar. Muhakkak olan bir şey varsa, son üç dört sene içinde, fikir ve san'at âlemi çatısı altına genç ve şuurlu zekâlar toplanmağa başlamıştır. Harbi umumî yi takip eden boşluk yılları karşısında, bugünün genci, çalışmaya mecbur olduğunu idrak etmiştir.

Bugünün çalışma semeresini yakın senelerde, kuvvetle bekliyebiliriz. Yalnız İstanbul'da değil, memleketin her tarafında bugünün çocuğu, çalışmak lâzım geldiğini anlamış vaziyettedir.

Çalışan gençlik zümresinl teşvik, himaye ve teşci etmek memleket ve vicdan borcudur. San'at ve fikir hayatımız hakkında fazla bedbin düşünceler taşıyanlar, etraflarını tetkik etmeyenler, görmek istemiyenlerdir. Az veya çok, kendilerine bir imza yapmış olanlarm, kendilerinden sonrakileri okumadıklarını sarahatle söyliyebiliriz. Evelce durgunluktan, çalışılmadığından bahsedenler, sadece kendi haleti ruhiyelerini ifadeden başka bir şey yapmıyorlar.

Yer yer, zümre zümre çalışan gençlikten haberdar olmayanlara şunu söyliyelim ki yeni imzaları okumamak hiç te tefahur, mustağni olmak vesilesini veremez.

Peyami Safa Bey bir iki ay evvel yazdığı bir yazıda vukuflu bir tetkik mahsulü olarak yakında çok şeyler beklenebileceğini işaret etmişti.

İzmirde dört senedenberi ciddî bir mesai ile neşriyatına devam eden "Fikirler,, mecmuasından kaç kişinin haberi var?. Derhal ilâve edelim: Ankara'da, Adana'da, Konya'da, Trabzon'da da ha bazı yerlerde yalnız san'at aşkile çıkarılan san'at mecmuaları intişar etmektedir. Demek ki çalışan muhitler var. Bütün bunlardan haberdar olan kaç tane dünkü nesil adamı tanıyoruz?..

Ve nihayet İstanbul'da intişar etmekte olan beş altı tane san'at mecmuası var. Bu mecmualar ki hiç bir yüksek maddî muzaherete dayanmamaktadırlar. San'atta ağabeylik taslayan kaç kişi bunlardan haberdardır? Yine İstanbulda ciddî bir surette neşriyat yapan mektep mecmuasında Kenan Hulûsi Bey temas ettiğim mevzuu tahlil ederken şu satırları kaydediyor:

Dünyanın bizden başka hemen her tarafında, her nevi gazeteler le kitap neşriyatını idare eden kütüphaneler, halkı tutacak, dikkatini celp ve yahut teksif edecek, düşüncelerini yeni bir zekâya, yeni bir insan muhit ve ıklimine açacak yeni yeni malzemeler aramakla uğraşıyor.,,

Yine ayni makalenin başka bir yerinde şöyle deniyor:

Bugün için yeni seslerle yeni imzalar bilmecburiye bizi tevkif ediyorlar. Onları ilk bakışta tanımıyoruz; fakat onlarla alâkamız tanıdıklarımızdan daha büyük olacak; duruyoruz; buna mecburuz da; çünkü bu, şimdiye kadar görmediğimiz bam başka bir hava, bir su ve bir iklimdir. Bugünün dünya neşriyat müdirleri, bu hakikatle beraber halkın daima de ğişen, yeniye karşı daima aç olan bu iştiha ve arzusunu anlamış bulunuyor.,,

Bugünkü nesil, haksız ve yanlış olarak, kendilerinden evvelkileri okumamakla ittiham ediliyor. Fakat bugünkü nesil de, evelkilerin kendilerini okumalarını, takip etmelerini, kıymet derecelerinin tayin edilmesini haklı olarak istiyor. Bu hak niçin takdir edilmiyor?..

İyi kötü dört beş cilt roman, beş on mısra karalayanlar, san'atın hazreti Muhammedi gibi, kendilerinden sonra henüz san'atkâr gelmediğine kanidirler. Bu zavallı kanaatli sahte peygamberler, artık defnolundukları mezarlardan başlarını çıkarsınlarda bir az etraflarını görsünler.

Edebiyat sahnesi değişti; güzellik makyajı değişti. Zevkin mihrak noktası. kahkahanın tonu, göz yaşının akışı değişti.

Yeni insan, eski kahkahaya ağlamakta, eski göz yaşına gülmektedir. Yeni san'at rejisörü; Jocon de'u bir fotoğraf Venüsü bir aptal Ferideyi bir hasta olarak sahneye çıkarıyor.

Reşat FEYZİ

Bir san'atkârımızın sahneye avdeti

Meşrutiyetin ilânını müteakıp sahnemizde ilk defa olarak Şekspierin eserlerini oynayan ve bilhassa Otello rolünde büyük muvaffakıyet göstermiş olan Kâmil Rıza Bey rahatsızlığı dolayısile sahneden hayli zamandan beri uzak bulunuyordu. Otellodaki muvaffakıyeti üzerine "Otello Kâmil" ünvanını alan Kâmil Riza Bey 10 Mayıs salı günü akşamı Ertuğrul Sadettin ve arkadaşlarının kendisine ithafen hazırladıkları müsamerede Otello rolünü oynaya

San'at havadisleri

Ankara konseri

Ankarada halkevinde verilmekte olan halk konserlerinin sonuncu su 29 nisan 932 cuma günü kalabalık bir halk kütlesi huzurunda verilmiş ve musiki muallim mektebi müdürü ve riyaseticümhur orkestra şefi Zeki Bey konseri müteakiben bir nutuk söylemiştir.

Zeki Bey bu nutkunda halkın musikiye karşı olan rağbet ve alâkasından bahsetmiş ve Maarif vekili Esat Bey de konserden sonra konsere iştirak eden Koral'a iştirak eden son sınıf talebesini toplayarak musikinin milli terbiye ve milli birlikteki rolü hakkında kıymetli beyanatta bulunmuş ve mektebin müdürü Zeki Beyi tebrik etmiştir.

Macarların sergisi

Macarların sergisindeki eserlerden biri

Macar ressamlarından Budapeşte Güzel San'atlar akademisi muallimlerinden M. Rudnay Gyula ve Macar meşhur ressamlarından M. Zajti Ferencz Ankara halkevinde bir resim sergisi açmışlardır.

Hale Asaf Hanım

Pariste berayi tedavide bulunmakta olan ressam Hâle Asaf Hanım "Genç Avrupa,, ismi altında açılan bir resim sergisinde bazı eserler teşhir etmiş ve beğenilmiştir.

Mlle Diplaraku

Matmazel Diplaraku yarın Galatasaray mektebinde bir resim sergisi açıyor.

Konser

Tanburî Refik Bey refikası ile beraber Cemal Kemal Beyin iştirakile Hilâliahmer menfaatine Tepebaşı tiyatrosunda bu akşamı bir konser verecektir.

1932 Paris salonu

Pariste Grand Palais de Société des artistes Francais ve Société nationale des Beaux Arts birlikte senelik sergilerini açmışlardır. Sergide 7000 tablo teşhir edilmektedir, 260 seneden beri bu salonda bu kadar çok eser teşhir edilmiş değildir. Bu netice Fransada artist adedinin artmış olduğunu göstermektedir.

Celile Enis Hanımın ikinci konseri

Kolonya konservatuvarı mezunlarından Celile Enis Hanımın ikinci konserini 7 Mayıs cumartesi günü saat on sekiz buçukta Tepebaşında İtalyan kulübü sahnesinde vereceğini haber aldık.

Celile Hanım, bundan bir müddet evvel ilk konserini Galatasaray lisesi merasim salonunda vermiş ve büyük bir muvaffakıyet göstermişti. İkinci konserinde de büyük bir muvaffakıyet göstereceğine şüphe yoktur. Konsere duhuliye ser-

Rubens'in Hayat ve Eserleri

(1577 - 1640)

[Geçen salıdan mabaat]

Siyasî vazifesini kâmilen ve ince bir zekâ ile neticelendirmesi Pays Bas kralı dördüncü Philippe'i çok memnun etti ve yine siyasî bir mesele için tekrar Parise ve Londraya gönderdi, hareketinden evvel de kendisini hususî divan kâtibi yaptı. İngiltere kralı birinci Charles kendisini fevkalâde bir teşrifat ve merasimle karşılayarak o zamanki tabirle altın mahmuz şövalyesi nasbetti ve Whitehall salonu için dekorlar yaptırdı. Bu dekorlar 1635 senesi bitmiştir. Bu siparişe mukabil kendisine üç bin İngiliz lirası verildi.. (1630) senesi siyasî bir vazife ile iki defa Hollanda'ya gitmeğe mecbur oldu. Ayni sene Anvers'te Arşidük Ferdinandın resmi kabulünü hazırladı. Bu merasimin parlaklığı Arşiküd'ü çok mahzuz etmiş ve Rubens'in ayağına kadar giderek kendisini tebrik etmiştir. Birm üddet sonra Van Dyet gibi o da negris hastalığına müptelâ oldu. O zaman bu üzüntülü ve yorucu hayattan çekilmeği ve İspanya kralının sipariş ettiği tabloları asude bir hayat içinde bitirmeği düşünerek şatosuna geldi. Fakat Anvers'ten müteaddit haberlerle çağırıyorlardı. 1629 senesinin kışı bir kaç aymı şatosunda geçirdi. Anvers'te bir muharrir grupunun sevk ve idaresini deruhte etti. Öleceğini hissettiği için o zamanki Noter huzurunda vasiyetnamesini yazdı. Ve 30 mayıs 1640 ta 73 yaşında olduğu halde öldü. 2 haziranda büyük âyîn ve merasimle bundan üç gün evvel ölen büyük üstadı Fourment mezarlığına gömdüler. Tabutunun yanında altmış şule ve şuleler üzerinde kırmızı satenden salipler vardı. Karısı Héléne Fourment Saint-Jacques kilisesinin arkasına küçük bir kilise yaptırdı. Ve tabutunu oraya naklettiler. Mihrabın üzerinde kendi yaptığı bir tablo vardır ki (SaintGeorges)u kendi portresile tasvir eder. Bir resimde de Meryemi ilk karısının (Marie Madelenne'i) de ikinci karısının portrelerile tasvir ediyor. Kalan miras yedi yüz bin florindir. Ve bir çok tablolarını banker Jabach namında bir adam stam almıştır ki bilâhara bunu on dördüncü Luis'ye satıyor ve bunlar elyevm Louvre müzesine konulan ilk eserlerdir. Bu tabloların satışı 17 mart 1645 senesinde oldu. Karısı; ve ilk karısından olan ikio ğlu da bu satışta bulunuyor ve müzayede ile satılıyordu. İspanya kralı da birisini memur ederek bu müzayededen otuz iki tablo ve otuz kadar da kopye satın aldı. Ve bunlara (27100) florin verdi. Mütebaki kalan (314) eser de halk tarafından satın alınmıştır. Bu satış Anvers'te bir otelde yapıldı.

Rubens iki defa evlenmiştir. Evvelâ 3 teşrinievvel 1609 da İsabelle Brandt ile evlendi. Kız on sekiz ve kendisi 32 yaşında idi.

(Devamı var)

Asrın Resim San'atı

Avrupa'nın müteaddit şehirlerinde bilhassa Pariste sekiz senelik tahsil ve tetkikatı müteakip bugün memleketime iadei ziyaret den sonra, almış olduğum umumî bir fikri teşhir etmek maksadile yazıyorum; yoksa fikrim ne istatistik ilmi; yapmak ne de tenkidata girişmektir. Bundan esas bir arzumda memleketimde henüz pek te iyi tanılmıyan bir san'at hakkında görüşülmesine iyi bir sebep aramaktan ibarettir.

Ben Avrupa'da yalnız tahsilden mütevellit öğrendiklerimi değil fakat sekiz senelik tetkikatımdan vücude gelen efkârı izah edeceğim. Daha doğrusu en son günlerde asrın san'atın merkezi olan, bütün milletlerin en belli başlı san'atkârlarının tecemmü ettiği Paris'te, Peinture san'atının son günlerde hangi merhaleye gelip kalışından bahsedeceğim-

* * *

O halde san'at ne dir? Bugünkü san'at hakkında asrın son mefkûresi? Yirmi seneden, bilhassa HHarbi umumiden beri tehlikeli bir surette arama didinme fırtınalarından sonra bu kararan, karışan bulutlar en nihayet hangi vahaya dökülmeğe — belki — mecbur oldular?

San'atkâr kimdir? San'atkâr nasıl erer?.

* * *

1 — Peinture âlemi dahiliyenin eşyayi hariciyeye ilkahıdır.

2 — Eşyayı tabiiyenin kendilerine mahsus hiç bir kıymetleri olamaz, onlar yalnız bizim arzularımızı taşımağa birer sebep tirler.

3 — Tabiilikten çıkmaksızın tabiati tahrif etmek.

* * *

(1) San'at âlemi dahiliyenin eşyayı hariciyeye ilkahıdır.

Burada eşyadan maksat bütün efrat tabiiyedir. "Hayvan, nebat insan ve bütün cemadat,, dır.

İnsanın ruhu öyle vasi esrarlı na mütenahi bir örtüdür ki, bu nunla bütün kâinatı örter ve altında saklar.

(2) Eşyayı tabiiyenin — (Ef-

sus hiç bir kıymetleri yoktur, onlar yalnız bizim ve sanat'kârlarımızın arzularımızı taşımağa birer sebeptirler.

Yani san'at bizim efradı tabiat ile değil, kâinatı bizim ile hem hal etmemizdir. Gören kendisi için ve kendisini gören, san'atta kendiliğinden görülür bir şey olamaz, ancak görmek istediğimiz, gibi görürüz. Ve esasen san'atkâr da görüldüğü gibi değil, ancak gördüğü gibi görmeğe başladığı zamandır ki "ermiş" mefkûresine vuslat etmiş demektir.

Bir portre bir şişe bir ağaç arasında bugünün sanaatkârı için hiç bir fark yoktur, yalnız san'atkârın arzularını taşımağa birer âciz sebeptirler. Sanat'karki onların hepsini ruhunun örtüsü ile örter, eseri san'atı vücude getirir. Evet mevzuun ehemmiyeti yoktur, izahına, ilkahına çalıştığı mefkûresini isterse bir insana isterse bir ağaca, manzaraya ister ise de bir şişeye hamleder, onların üzerine örter, yalnız kendi zatini eşyaya nüfuz ettirir ve ona söyletir.

Binaen aleyh kendisini hassas göstermek için teşaur ederek "ben tabiata hayran, manazırı tabiiye karşısında gaşy olurdum,, demek , gülünç olmakla beraber doğru olmaması lâzım gelir.

Sanat'kâr tabiata hayran olmaz, o yalnız, beşeriyetin arz üzerinde hissetmeğe başladığı günündenberi, enenin hazinesine yığılmış duran hatıralar tedaisinin esrarını, tabiat üzerine döküp örtükten sonra ilkah ettikten, bu kütle kâinata "Ene,, nin libasını geydirdikten sonra, âlemi batininin bir mâkes yerine kaim olan o kâinata şöyle bir iştiyakla bakar ki işte o haz bundan duyulur.

Seven kendisini sever, bir insanın birisini ve yahut bir şeyi sevmesi demek, onun üzerinde kendi ruhunu kendi benliğinden hiç olmazsa bir parçasını bulması demektir.

Gelecek makalemizde (Tabiilikten çıkmaksızın tabiatı tahrif etmek) meselesini izah edeceğiz.

Amerikada Yapamamışlar

Burada tatbikını bize tavsiye ediyorlar

Elyevm Darülâcezede 813 aceze vardır. Müessese müstahdemini bu yekûndan hariç, kreş teki 120 çocuk bu mikdarda da hildir.

* * *

Ahiren Amerikadan gelen bir heyet, Darülâcezeyi ziyaret etmiştir. Heyete müessesenin her tarafı gezdirildikten sonra içlerinden biri acezenin ve malûllerin haline çok acıyarak müdür Cemil Beye şöyle demiştir:

— "Zavallı beşeriyet! Bu kadar biçare, burada hayatlarının sonunu bekliyorlar. Bu zavallı insanları bu elim hayattan ıztırapsız ve ânî bir ölümle kurtarmak daha muvafık olmaz mı? Çünkü onlar beşeriyete maddî bir yük olmaları bertaraf, ayni zamanda mânevî bir eza da veriyorlar."

Ayni Amerikalı Amerikada bu yolda bir cereyan mevcut olup gittikçe kuvvetlendiğini de ilâve etmiştir.

Darülâceze müdürü Cemil Bey bize 30 senedir bulunduğu bu müessesede şimdiye kadar 5000 kişi öldüğünü, bunların hepsinin son nefese kadar hayata merbut kaldıklarını, yalnız iki ağır hastanın ıztıraplar içinde kıvranırken candan ölümü istediklerine şahit olduğunu söylemiştir.

Zeppelin tekrar Yola çıktı

Cenubî Amerikaya dördüncü ticarî seyahati

FERİDERİCHSHAFEN, 2.A.A. Graf Zeppelin balonu, cenubi Amerikaya doğru dördüncü ticarî seyahatini yapmak üzere saat 5,3 te mensup bulunduğu limandan hareket etmiştir. alon, Rhone vadisi tarikile Besançon istikametinde ilerlemektedir. Zeppelin'in saat 5,53'te Bâle üstünde uçtuğu görülmüştür. Balon, saat 6,47'de Monte Bliard istikametinde Audincourt mevkiinden geçmiştir.

Saat 10'da Bourg şehrinin garbindeki havalinin ve saat 10,15'te Lyon tayyare karargâhının üstünde üçmüştür.

200 çıplakla müsademe

NELSON, 2. A .A. — "İngiliz kolombiyasında" Mutaassıp bir tarikatın âzası olan ve Duokhobors ismini taşıyan 200 çıplaktan mürekkep bir alay bir takım marşlar terennüm ederek bulundukları yerden şehre giderken polisin mümanaatına maruz kalmıştır.

Muntazam bir mücadeleden sonra 33 ü kadın olmak üzere 117 çıplak hapsedilmiştir.

Bu tarikatin başlıca heyetini teşkil eden 15,000 Duokhobors bu mutaassıp ekalliyetin hareketini takbihenKolombiyada bir takım mektepleri dinamitle berhava etmiş ve bu mutaassıplara iltihak eylemiş olan ve çocuklarının metkebe gitmelerine mumanaat etmekte bulunan eşhasın tevkifi esbabını teşhil ederek olanlara verilmek üzre 5000 dolar nakdî mükâfat vadetmiştir.

İnsan aşısı ile Voronof ameliyatı

ROMA, 2 A.A. — Napoli istinaf mahkemesi insan aşısı ile Voronof ameliyatı yapmış olduklarından dolayı muhakeme edilerek beraet ettirilmiş olan Napolili 3 cerrahın beraeti aleyhinde müddeiumumilik tarafından vuku bulan müracaatı reddetmiştir.

Beraet kararını vermiş olan mahkeme cerrahlara isnat olunan hususatın bir cürüm teşkil etmediğini, çünkü ameliyatın aşıyı veren şahısların muvafakatile icra edilmiş olduğu neticesine vâsıl olmuş idi.

Marconi Londrada

LONDRA, 2. A .A. — M. Marconi, buraya gelmiştir

Yunan vapuru oturdu

MARSİLYA, 2 A. A. — Hacı Pateras ismindeki Yunan bandıralı vapur, Korsika adasının cenubunda karaya oturmuştur.

Valentino Doca vapuru, bu gemiye doğru gitmektedir.

Emir Faysal Fransaya gidiyor

PARİS, 2 A.A. — Hicaz kralının oğlu Emir Faysal Cenevre'den bugün Paris'e gelecektir. Emir, 6

Fiatların Murakabesi

(Başi 1 inci sahifede)

izah etti. Kreş müdürlüğünden istifa eden Dr. Ali Şükrü beyin bir şekil meselesinden istifa ettiğini söyledi. Sadi Bey söz alarak çocuklar Darülâcezede bir san'at sahibi olmuşlardır, onları alıp gayesi belli olmiyan bir mektebe vermenin doğru olmadığını söyledi.

Tevfik Salim Pş. da söz aldı. Kreşten şikâyet etti, iyi süt temin edilemediğini ileri sürdü. Dedi ki:

— Darülâceze için bir de talimatnamemiz vardı. Bu ne oldu? Bir de himaye heyeti teşekkül etmişti. Bu heyetin ne faydası oldu?

Vali Beyin cevabı

Vali B. dedi ki:

— İlk tahsil mecburidir. Hayat adamı için lâzımdır. Tahsillerini bitirdikten sonra tekrar san'at sahasına girebilirler. Darülâcezedeki san'at yapılışından maddî bir şey beklemiyoruz. Malûl olanlar ufak tefek işlerle meşgul oluyorlar. Bunlar dışarıda iş bulamaz.

Nakiye Hm. dedi ki

Müteakiben Nakiye Hanım söz aldı ve dedi ki:

— Eğer meclisçe kabul edilirse Darülâceze hakkında bir nizamname yapılıyor. Buna nazaran doğduktan iki yaşına kadar olan çocuklar kreşte, ikiden dörde kadar hususî bir binada nezaret altında, dört ile altı arasında yatı mekteplerinde açılacak ana sınıfında, altıdan itibaren de ilk tahsili yapacaklardır. Bunlar tabii normal olan çocuklar içindir. Anormal çocuklar ise Darülâcezede kalacaklardır. İlk tahsili yapan normal çocuklar için en iyi yer bence Darüşşafakadır. Oraya her sene 5 - 10 çocuk gönderebiliriz. Darüşşafakaya yardım yapıyoruz.

Yatı mektepleri çocuklarma harçlık vermek için bütçeye tahsisat koyduk. Bir de bu çocuklara babalık vazifesini yapabilecek bir makam bulmalıdır.

Tevfik Âmir B. in izahatı

Bundan sonra Tevfik Âmir B. himaye komitesi hakkında izahat verdi.

Neticede kat'î hesap raporu kabul edildi. Ali Şükrü Beye de meclisin teşekkür etmesi kararlaştırıldı.

Havaici zaruriye fiatleri

Müteakiben Etem İzzet Beyin havayici zaruriyenin fiyatlarının yükselmesi hakkındaki takririne vali ve belediye reisi Muhittin B. cevap verdi. Dedi ki:

— Hayat pahalılığı, hayat darlığı meseleleri çok nazik bir meseledir. Bunlar ihtisas işidir. Bunu umumi malûmatla halletmek ekseriya insanı yanlış yollara götürüyor. İktısat müdürü bu husus ta bana bir rapor verdi. Bu raporun muhteviyatını çok muvafık buldum. Raporda Etem İzzet B. arkadaşımızı tatmin edecek birçok meseleler vardır. Bu raporu tabettirelim. Sonra burada müzakere edelim. Neticeye göre tedbirleri kararlaştırırız.

Etem İzzet B. in cevabı

Etem İzzet B. cevap vererek dedi ki:

— Muhittin Beyefendi hayat pahalılığı meselesinin ihtisas meselesi olduğunu ifade ettiler. Tabiî bendeniz de bu kanaattayim. Ancak ben takrirde havayici zaruriye meselesinde Belediye vazaifinden bahsettim.

Belediye, kanunun verdiği salâhiyetle havayici zaruriyeyi kontrol etmelidir. Bu murakabe vazifesi layik olduğu ehemmiyetle tatbik edilmiyor. Belediye iktısat müdürlüğünün vazifesini beklediğimiz şekilde yaptığına pek kani değilim.

Havaici zaruriye meselesi halk meselesidir. Memlekette iktısadî bir darlık vardır. Ve hükûmet uhdesine düşen meselelerde en iyi addettiği tedbirleri mevkii file vaz ediyor. Son zamanlarda hayatin ucuzladığı da işaret edilmiştir. Fakat maatteesüf belediyenin murakabasızlığı bu ucuzluğu tebarüz ettirmiyor. Bilhassa bu nevi tatbikatta belediyelerin mühim vazifeleri vardır. Meselâ son zamanlarda şeker, kahve, et, limon fiyatları yükselmiştir. Bunları takip etmek belediyenin vazifesidir. Ticaret müdürlüğü iktisadı koruma kanununa istinaden şekere, kahveye azami fiyat koymuştur. Halbuki Belediye bu husustaki murakabe vazifesini yapmıyor. Şekere 57 kuruş fiyat kondu. 62 kuruşa satılıyor. Belediyenin geniş teşkilâtı vardır. Belediye bütün bu teşkilâtını seferber etmelidir. İktısadı koruma kanununun ahkâmını yerine getirmelidir.

Müteakiben Muhittin B. cevap vererek dedi ki:

— Her zaman havayici zaruriye fiyatlarını indirmek lehe değil, aleyhedir. Bu mesele umumî hükümlerle halledilmez, ihtisas meselesidir. Sonra sayılan bu maddeler havayici zaruriyeden değildir.

Umumi cevap verilmek lâzım gelirse ihtikâr yoktur, hayat pahalı değildir; belediye vazifesini yapıyor demek lâzımdır.

Esasen iktısat müdürlüğünün verdiği raporda bütün bu meselelerde, 24 mart 1931 tarihine kadar temdit ettim; parası olmadığını söyledi, kendisine 15 lira verdim. Bana kendisinin gemi tayfası olduğunu söylemiş isede çehresinden hiç te öyle bir adama benzemiyordu. Üzerinde hasıl olan şüpheyi söyledim, o da bir Belçika vapurunda bulunduğunu söyliyerek beni temin etmek istedi, ben de defterimde isminin hizasına parantez içinde olarak "tayfa" kaydını ilâve etti. İyi giyinmiş, zeki bir adama benzeyen ve her halile tayfa olduğunda şüphe ettiğim bu adam üzerinde iyi bir tesir bırakmadı. O zaman Lubliğ'e bir vapurda bir iş bulmasini tavsiye ettim. Filhakika biraz sonra bir vapurda iş bulacak çekilip gitti, bir daha da gelmedi. Nereye gittiğini de bilmiyorum.

Benim tanıdığım Yulius Lubliğ Estonya zabıtası tarafından aranan sabıkalı bir adam da değildir. Estonya'da her iki ayda bir cürüm ikaeden kimselerin isimlerini gösteren bir liste tertip edilir. Şimdiye kadar bana tebliğ edilen liselerde Yulius Lubliğ ismine tesadüf etmedim."

Bu adam o değil mi?

Türkuvaz gazinosu sahibi M. Puriç te dün bize şu sözleri söyledi:

— Yulius Lublig beş sene evvel bizde bulaşıkçılık eden adamdir. Morgtaki cesedini gördüm ve tanıdım. Bu adam bizde az bir zaman bulundu, başka iş bulduğunu söyliyerek çıktı.

Teşhis kat'idir..

Vali muavini Fazlı Bey, dün bir muharririmize katili bu şeni cinayete sevkeden esbabın tamik edilmekte olduğunu, teşhisin kat'î olduğunu söylemiştir.

Polis müdürü Ali Rıza, polis ikinci şube müdürü Atâ Beylerin ve Türkuaz lokantası müdürü M. Boriç'in huzurile evvelki gün Morg dairesinde Lüblik'in cesedi üzerinde teşhis yapılmış ve merkumun fotoğrafisi ile cesedinin mukayesesi neticesinde, maktulün Lüblik olduğu kat'î surette anlaşılmıştır. Bu netice alındıktan sonra cesedin Morgda daha fazla kalmasına lüzum kalmamış ve şeririn naşı, dün öğleden sonra bir cenaze otomobiline yükletilerek Balıklı haricine götürülmüştür. Lüblik'in cesedi, Balıklı'da kimsesizlere mahsus Hıristiyan mezarlığında açılan bir çukura gömülmüştür.

Polis müdürünün beyanatı..

Polis müdürü Ali Rıza Bey dün Lüblik hakkında demiştir ki:

— Teşhis kat'idir! Devam eden tahkikatı, merkumun sabıkalı olup olmadığının meydana çıkarılmasına matuftur. Maamafih, şimdiye kadar buna dair hiç bir kayda tesadüf edilmediğine nazaran polisin eline düşmüş bir adam değildir.

Şeririn bu cinayeti, ne maksatla yaptığı noktasına gelince: Bunun aklî müvazenesi bozuk herhangi bir adam olması ve işsiz kalınca nihayet hırsızlık yapmağa karar vermesi ve bu esnada kendisinden şüphelenildiğini anlayınca mecnunane bir tehevvüre kapılarak ateş etmiş olması da hatıra gelebilen bir ihtimaldir. Maamafih, tahkikata muhtelif cephelerden devam ediyoruz."

4700 lira..

Polis müdürü Ali Rıza ve müdür muavini Hüsnü Beylerle polis müdiriyeti erkân ve memurini aralarında 2500 lira kadar bir para toplamışlardır. Bu para, merhum Şakir ve Hakkı Beylerin aileleri ne tevzi edilecektir. Ayrıca Emniyeti umumiye müdiriyeti 2000 lira göndermiştir. Bazı şeker tüccarları da aralarında 200 lira kadar iane toplamışlardır. Bu paradan şimdilik Şakir Beyin ailesine 1000 İsmail Hakkı Beyin ailesine 500 lira verilecektir. Polis müdiriyeti, serkomiser Şakir Beyle taharri memuru Hakkı Beyin şahadetleri hâtırası olmak üzere Yenicami karşısındaki parkın önünde şehitlerin birer büst'ünü rekzetmek tasavvurundadır.

Bir yanlışlık mı var? Tek göz canavar o değil midir?

(Başi 1 inci sahifede)

minin Julius Liblik olduğunu, bütün dünyayi ayakla dolaştığını söyleyen bu genci mutbakta kendisine yardım etmek üzere alıkoyuyor.

Ahçıbaşı anlatıyor

Julius Lublikin, Turkuvazdaki hayatını şimdi Bursa sokağında 9 No. luRus lokantasında ahçılık eden Grigoryonun ağzından dinliyelim:

— Julius Liblik, gayet iyi hatırlayorum, çok temiz bir kıyafetle gezerdi. Turkuvazda yirmi lira aylıkla bana yamaklık ettiği halde çifti iki liralık çorap, on liralık ipek gömlek giyerdi. Biz, onun bu kadar az bir para ile nasıl olup da böyle şık gezebildiğin hayret ederdik. Mamafih, bir taraftan da kendisinin bekâr bir adam olduğunu düşünür, aldığı parayi üstüne başına sarf ediyor derdik. Lublik, pek nadir konuşurdu. Konuştuğu zaman da insanla kavga eder gibi konuşurdu. Birçok defalar hiç sebepsiz bana bile çatmıştı. Tabiatını bildiğimiz için kendisini hoş görürdük. Lublik Turkuvazda epeyce kaldı. Nihayet bir gün yanıma gelerek:

—Hesabımı gör... ben iş buldum. Başka yerde çalışacağım dedi.

— Nerede iş bulduğunu sordum.

— Holanda vapurunda kül dökücülük yapacağım! dedi ve hesabını görerek lokantadan ayrıldı.

Uzun bir tagayyüpten sonra

Aradan epeyce zaman geçmişti. Lublik meydana çıkmadı. Bundan iki, iki buçuk sene vvel bir gün baktık ki tekrar gelmiş. Bu sefer, kıyafeti, bir kat daha düzelmişti. Bana vapurdan çıktığını, tekra lokantada çalışmak istediğini söyledi. Ben de teklifini kabul ettim. Ayni maaşla çalışmağa başladı.Hizmetinden memnun değildim. Fakat haline acıyordum.

Marsilyada iken

Vapurdan niçin ayrıldığı o kadar ısrarla sorduğum halde anlatmak istemedi. Yalnız bir gün, vapur Marsilyaya oğradığı zaman karaya çıkmak istediğini, fakat pasaportunu muayenedn sonra Fransız zabıtasının karaya çıkmasma müsaade etmediğini nasılsa laf arasında ağzından kaçırdı.

Lüblik, hemen kimsenin yüzüne bakmaz, başını çok defa iki elleri arasına alır ve dakikalarca düşünür, sonra bir söz söylenince, sanki bir uykudan silkinir gibi gözlerini açarak, karşısındakinin yüzüne bakardı. Herhalde müvazeneli bir adam değildi. Belki de deli idi."

Esrarengiz bir adam..

Maamafih, Lublik'in şuurunda bozukluk olduğu pek zayıf bir ihtimal ile ileri sürülebilir. Muharririmizin yaptığı tahkikat, merkumun hayatında çok esrarlı noktalar mevcut olduğunda şüphe bırakmayacak mahiyettedir. Bu adamın belli başlı bir ikametgâhı olmamakla beraber, ekseriya Bursa sokağında görünür, ve bazı geceler bu sokaktaki otellerde kalır, bazan da sabaha kadar, dolaşırdı. Lüblik memleketi olan Estonyada zengin bir adamın evlâdı değilmiş. Fakir doğmuş, hayatını kazanmak için genç yaşta devriâlem seyahatine çıkmıştır. Merkumun Türkuazda çalıştığı günlerde kendisini uzun boylu güzelce bir kadının bazı akşamlar ziyaret ettiğini görenler vardır.

Bu kadın, muayyen saatte gelir, Lüblik'le bir masada karşılıklı oturur, başbaşa bir saat kadar konuşur, sonra gidermiş. Bu esrarengiz kadının kim olduğu henüz anlaşılamamıştır. Lüblik'in bazı Ermenilerle düşüp kalktığı da söylenmektedir.

Jorj ve Herant

Bu meyanda (Herant) isminde birile Lüblik çok sıkı bir temasta bulunmakta idi.

Lüblik, bundan maada, Hollanda vapurunda kül döktüğü günlerde Jorj isminde birile de tanışmıştır. Jorj, Sovyet Ceneral konsoloshanesinde aşçıbaşılık hizmetini ifa etmektedir.

Lüblik vapurdan ayrıldıktan sonra da Jorjla münasebetini katetmemiştir.

Merkumun, son zamanlarda ne maksatla Romanyaya gitmek istediği anlaşılamamaktadır.

Sultan ne diyor?..

Türkuazda kahvecilik eden Sultan, Lüblik hakkında muharririmize bazı malûmat vermiştir.

Sultan'ın anlattığına göre Lüblik, 928 senesinde vapurlardaki hizmetini bırakıp ikinci defa İstanbula geldikten sonra, daha esrarengi zbir hayat geçirmeğe başlamıştır. Hemen hemen kimse ile konuşmaz, sorulan şeylere cevap vermez, mütemadiyen düşünür hızlıca bir söz söylense, titreyerey gözlerini açarmış. Merkumun hayatında çok mühim bir sır olduğu ve bu sırrın meydana çıkmasın dan derin bir endişe içinde kaldığı hareketlerile de anlaşılmaktadır.

Lüblik'in hâdiseden bir gün evveline kadar sabahladığı Tophanede Seyrisefain Merkez kıraathanesi, gece garsonu İbrahim Ef., Lüblik'i nasıl gördüğünü şöyle anlatıyor:

İbrahim Efendi anlatıyor..

— Gece saat 9 vardı. Kurşunî renk elbiseli, sarışın, çukur gözlü bir adam, kahveye geldi. Kapının yanındaki iskemlelerden birine çökerek uyuklar gibi bir vaziyet aldı. Ellerile kapadığı için yüzünü göremiyordum. Yanma yaklaştığım halde hiç istifini bozmadı. Adeta sızmış gibiydi. Kolundan hafifçe dürterek:

— Mösyö.. Ne içeceksiniz? diye sordum.

Hiç cevap vermedi. Ellerile kapadığı yüzünü görmek için çömelerek baktım. Yüzünü daha sıkı kapayarak, frenk şivesile:

— Bana bir kafe yap! dedi.

Sonra, kahve parasını vererek bir kenara büzüldü, yattı.

Sabah, saat beşte orta'da yoktu, gitmişti.

Bursa sokağında geceler..

Ertesi akşam ve daha ertesi akşamlar, ayni saatte geldi ve ayni saatte çıktı."

Lüblik'in Seyrisefain kıraathanesinde dokuz gece üstüste sabahladığı tesbit edilmiştir. Merkumun Bursa sokağında bir otelde de birkaç gece kaldığı ve parasını vermeyerek çıktığı anlaşılmıştır.

Lüblik'in birkaç lisan bildiği hakkında yazılan haberler, doğru değildir. Merkum, kendi lisanı olan Estonca'dan başka dil bilmezdi. Hattâ Rusçadan bir tek kelime konuşamazdı. Türkçeyi İstanbula geldikten sonra, bir parça öğrenmiştir. Türkuaz lokantası garsonlarından Garbis ve Kemal Efendiler, Lüblik'in cesedini ilk defa teşhis eden kimselerdir.

Samimî arkadaş Jorj

Rus Sovyet konsoloshanesi aşçıbaşısı Jorjun, katil Lüblik'le Hollanda vapurunda arkadaşlık ettiğini, yukarıda yazmıştık. Bir muharririmiz, dün akşam Jorjla görüşmüştür. Jorj muharririmize Lüblik hakkında şu malûmatı vermiştir:

— Kendisile Vandezi Hollanda kumpanyasının Halke vapurunda sekiz ay kadar beraber bulundum. Vapurumuz, ecnebi iskelelerine her uğrayışında Lüblik'i, bir endişe kaplardı. Şehre kat'iyen çıkmaz, daima vapurda kalmayı tercih ederdi. Vapurda, kendisine verilen âdî hizmetlere karşı daima isyankâr bir tavır takınır, ve esasen biraz becerikliliğe ihtiyaç gösteren işlerelinden gelmezdi. Bu yüzden ikinci kaptanın sık sık hakaretine maruz kalırdı. Bir gün ikinci kaptan, gene böyle beceriksizce bir işi yüzünden kendisine hiddetlenerek ağır bir hakarette bulundu.

Lüblik, bunu hazmedemeyerek kaptana:

— Sanki sen kaptan olmakla kendini büyük bir mevki sahibi mi zannediyorsun? Belki karşındaki adam, senden daha yüksektir! diye bağırdı. Bunun üzerine sofracılık hizmetinden alınarak vapurda daha ağır işlere memur edildi. Maamafih Lüblik, orada da kendini tutamadı, yanındakilerle kavga ederek âkıbet vapurdaki işinden oldu. Ben, kendisini biraz esrarengiz bir adam olarak tanırım.

Niçin yukarıya çıkmazdı?...

İskelelere uğradığımız zaman daima aşağıdaki hizmetlerle meşgul olur ve vapur hareket etmedikçe yukarı çıkmazdı. Lüblik, bu esnada daima düşünceli bir tavırla dolaşır ve vapur limandan uzaklaşıncaya kadar meçhul bir endişe kendisini rahatsız ederdi."

Konsolos ne diyor?

Julius Lublik'in filhakika Estonya tabiiyetinde bulunup bulunmadığı hakkında tahkikat icra ettik. Estonya'nın İstanbul fahrî konsolosu M. Vebermann dün bize bu hususta demiştir ki:

— Zabıta tarafından cesedi teşhir edilen adamın Estonya tebeasından olduğu bence malûm değildi. Filhakika iki sene evvel İstanbul'da bu isimde Estonya tebeasından biri vardı, fakat bu adam, şimdi cesedi teşhir edilen şahsa benzemiyor. İkamet tezkeresinden alınarak neşredilen fotoğraf, benim tanıdığım adamın resmidir. Julius Lublik bundan iki sene evvel takriben nisan 1930 da buraya geldi. Elinde Estonya'nın Paris orta elçiliğinden verilmiş bir pasaport vardı. Bu pasaportu tem

tekrar söz istedi fakat vakit geçmiştu, aza tarafından da ehemmiyet atfedilen bu meselenin müzakeresine çarşamba günü ruznamenin ilk maddesi olarak devam edilmesi teklif edildi ve bu teklif

Celâl B. Ankarada

ANKARA 2 (Telefonla) — İş Bankası umum müdürü Celâl Bey geldi.

Sulama idaresi

ANKARA 2 (Telefonla) — Konya ovası sulama idaresinin Ziraat vekâletine raptı hakkındaki kanun lâyihası Nafia encümeninde müzakere ve kabul

Başvekil Leningratta

[Başı 1 inci sahifede]

mirsky Boudyeni ve Sovyet Fikri münasebetler Cemiyeti Reisi M. Petrov, Sovyet Edebiyat ve Sanat âlemi mümessilleri ve en kıdemli sefir M. Diroksen ile beraber bütün sefirler heyeti isbatıvücut etmişlerdir.

Moskova büyük tiyatro ve akademisi artistleri müntahip parçalar oynamışlardır.

MOSKOVA, 2. A. A.— Dün kü resmi geçitten sonra, Türk gazetecileri ile edipleri şerflerine Tas Ajansı müdiri M. Doletzky tarafından verilmiş olan ziyafette buunmuşlardır.

Bu ziyafette Türk misafirlerden başka, Türkiye sefareti müsteşarı Cevat Bey ile Sovyet matbuatı mümessilleri ve aralarında İsvestia gazetesi başmuharriri M. Grnoskilurg bulunan gazet başmuharrirleri ve keza aralarında M. Bdny bulunan Sovyet edebiyatı mümessilleri ve hariciye komiserliği matbuat idaresi murahhasları ve Tas Ajansının mesul erkânı hazır bulunmuşlardır.

Ziyafet esnasında M. Doletzky, bütün Sovyet matbuatı namına Türk edipleri gazetecilerine hoşamedi beyan eylemiştir. Mumaileyh demiştir ki:

" Falih Rıfkı, Mahmut, Hakkı Tarik, Yunus Nadi, Yakup Kadri ve Ruşen Eşref Beylerle diğer maruf Türk edip ve gazetecileri gibi Sovyet Rusyanın içtimaî bünyesi hakkında hakikaten vukuf sahibi olan zevatın Sovyet Rusya'ı ziyaretleri Türk-Sovyet dostluğunu tarşin edecektir.

M. Doletzky, bundan sonra mütekabil ziyaretlerin iki milletin yekdiğerini tanımasını ve uzun senlerden beri mevcut olan dostluğu tevsi etmesini temin edecek çarelerin en iyisi olduğu kanaatini izhar etmiştir.

Mumaileyhi müteakip, Yunus Nadi Bey söz alarak, Yeni Rusyanın bütün dünyaya meydan okuma kabilinden olan hareketile Türk millî hareket ve inkilâbının ayni tarihlere tesadüf ettiğini hatırlatarak demiştir ki:

Mumaileyhi müteakip, Yunus Nadi Bey söz alarak, Yeni Rusyanın bütün dünyaya meydan okuma kabilinden olan hareketile Türk millî hareket ve inkilâbının ayni tarihlere tesadüf ettiğini hatırlatarak demiştir ki:

" Komşu memleketin muvaffakiyetlerini kendi muvaffakiyetlerimiz gibi memnuniyetle telakki etmiştik.

Kızıl meydanda muazzam nümayişçi kollarını gördüğümüz zamanRus milletinin temayül ve vahdeti mesaî noktai nazarından her zamandan daha ziyade birleşmiş olduğunu anladık.

Yunus Nadi Bey netice olarak şöyle demiştir:

" Bu ziyaretler mümkün olduğu kadar sık sık tekerrür etmelidir.

Müsaade ediniz de Sovyet-Türk dostluğunu bütün kalbimle selâmlayayim.

Mümaileyhi müteakip söz alan M. Bedny, mütekabil teveccüh ve muhabbet tezahüratı sahasında Türk misafirlerle rekabete girişmeğe âmade bulunduğunu söylemiştir.

Ruşen Eşref Bey, irat etmiş olduğu nutukta ezcümle şunları söylemiştir:

" Bugün kızıl meydanda gayet muazzam bir şevkuvecde şahit olduk.

Dostum Yakup Kadri, akın akın gelen nümayişçileri gördüğü zaman" "Volga akıyor" dedi.

Muntazam kıtalar meydanı sarsarak geçiyordu.

Bugün, Sovyet Rusya ve Türkiye geçit resimlerinde müşahede etmekte olduğumuz şayanı imtisal intizam geçmiş senelere ait şevkin semaresidir.

Hepimiz, dostluğun büyük

Nisan ayı zarfında memleketin ziraat vaziyeti

ANKARA, 2. A.A.— Ziraat Vekâleti Meteoroloji Enstitüsünden aldığımız malûmata nazaran bu senenin nisan ayi zarfında memleketin ziraat vaziyeti şu şekilde hulâsa edilebilir:

Sonbaharda ekilmiş olan hububatın nisan ayi zarfındaki tenebbüt vaziyeti heyeti umumiyesi itibariyle çok iyi olarak tavsif olunabilir.

Hububatın büyümeleri kadeşlenme keyfiyeti müsait şerait tahtında ilerlemektedir. Trakyada bilhassa hububatın büyüme şeraiti bu safhada çok müsait bulunmaktadır. Nisan ayi zarfındaki hava vaziyeti kışlık mezruata olduğu gibi yazlık mahsulâtın zıraatı için de müsait bir şekildedir. Her türlü yazlık mahsulâtın zıraatı yapılmaktadır. Kocaeli mıntakasında hububatın ve yazlık zer'iyatın vaziyetindeki seyir müsaittir. Bu sene gerek mart, gerekse nisan aylarında bu mıntaka için daimî ve bilhassa bağlara zararı itibariyle bir tehlike teşkil eden donlardan belli başlı ve mühim addolunabilecek bir zarar olmamıştır. Ötedenberide donlardan biraz zarar görmüş olan afyonlar da yeniden zeredilmek suretiyle telâfi edilmiştir. Bazı yerlerdeki dolu da ancak mahdut bir sahaya münhasır olmak üzere biraz zarar vermiştir.

Orta Anadolunun kışlık ve yazlık zer'iyat vaziyeti heyeti umumiyesiyle müsait bir seyir takip etmektedir.

Karadeniz sahili mıntakası da ayni vaziyettedir. Bu ay zarfında yağmurların mezruatın tenebbüt şartlarının lâzım olduğu gibi temin edemediği saha cenubî Anadolunun Urfa, Diyarbekir civarı sahasıdır.

Cenubî Anadolunun bir kısmında ayın son günlerinde düşen yağmurlar vaziyeti bir dereceye kadar tashih etmiştir. Bu mıntakanın yazlık mahsulâtının vazyeti mayıs içindeki hava şeraitine tâbi bulunacaktır.

Şarkî Anadoluda gerek kışlık ve gerekse yazlık mezruat mıntakanın iklim ve vaziyetinin icap ettirdiği tabii safhasındadır ve iyidir.

Nisan ayı zarfında vuku bulmuş olan soğuklardan meyva ağaçları üzreind bellibaşlı zarar olmadığı cihetle meyva ağaçlarının vaziyeti de memnuniyeti muciptir.

Bütün dünyada 1 mayıs

Bir çok yerlerde arbedeler oldu, nümayişçiler tevkif edildi

PARİS, 2 A.A. — Dün Stokholm, Brüksel, Berlin ve Viyanada vahim hiçbir hâdise olmamıştır.

Madrit'te bazı hadiseler olmuş ve 100 kişi tevkif edilmiştir. İspanyanın diğer ayaletlerinde de bir takım vak'alar zuhur etmiş olduğu haber veriliyor. Dahiliye nazırı Bulbao ayaletinde bir takım kargaşalıklar zuhur etmiş olduğunu beyan etmiştir. Barslon'da insanca telefat vukulup bulmadığı meçhuldur. Dün işler tamamile tevakkuf eylemişti.

Macaristan'da

BUDAPEŞTE, A. A.— Zabıta dün sabah nümayişlerin müretti olmakla tanınmış olan 76 kişiyi vaki bir tedbir olmak üzere tvkif etmiş ve umumi binalara kızıl bayrak çekmek için vaki olan 3 teşebbüse mani olmuştur.

Sosyalistlerin nümayişi sükûn için de cereyan etmiştir.

Londra'da

LONDRA, 2. A. A.— 1 mayıs sabahı büyük bir sükûn içinde geçmiş ikindi vakti Marble-Arch yakinde bir hadise zuhur etmiştir.Zabıta, bir nümayişçi alayını dağıtmağa teşebbüs etmiş ve fakat bunların taarruzuna uğramıştır. Polis memurlarından biri atılan bir taşla yaralanmıştır.

Neticede bir arbede çıkmıştır. Zabıta memurları sükûn ve intizamı tesis için soalarını kullanmışlardır.

Öğleden sonra Blackfliare köprüsü ile Hayd Park'ta mutat geçit resmi yapılmıştır. Binlerce nümayişçi Hayd Park'ta toplanmışlardır.Orada nutuklar irat edilmiştir. Sefer ber edilmiş olan muazzam polis kuvvetlerinin müdahelelerine hacet kalmaksızın nümayişçiler dağılmışlardır.

Canada'da

OTTAVA, 2. A. A.— Dün Sadbury'de 1 mayıs günü münasebetile bazı kargaşalıklar olmuştur. Bu esnada vukubulan arbedeler neticesinde şehrin belediye reisi bir taşla ağır surett yaralanmıştır. 17 komünist tevkif edilmiştir.

Quebes eyaletinde Rouyn şehrinde de birçok tevkifat yapılmıştır.

İspanya'da

MADRİT, 2. A. A.— Bir Mayis günü münasebetile bütün ticarethaneler ve tiyatrolar kapanmış, münakalât tamamen durmuştur.

Yalnız zabıta arabaları dolaşmaktadır. Komünistler nümayiş yapmağa teşebbüs etmişlerse de zabıta tarafından dağıtılmışlardır.

Japonya'da

TOKIO, 2. A.A.— Bir Mayıs günü münasebetile yapılan nümayişler neticesinde 300 kişi kadar tevkif olunmuş ve 6 kişi kadar da yaralanmıştır.

Zabıta şiddetli bir nezaret ve tarassut tatbik etmiştir.

Maamafih gün umumiyetle sakin geçmiştir.

Avusturalya'da

MELBOURNE, 2. A. A.— Komünistle rbugün, mesaî Erkası mensularının bir Mayis bayramları münasebetile Yarrabak'da yaptıkları resmi nümayişi yarıda bırakturmışlardır. Bundan başka nutuk irat etmekt olan başvekâlet vekili M. Tunnecliffe ile diğer hatiplere taarruz ve takip etmişlerdir. Maamafih polis mümaileyhimayi himay eeylemiştir.

ZEYTİNDAĞI

Falih Rıfkı Beyin en çok beğenilen eseri

ZEYTİNDAĞI gazetemizde intişar eden tefrikalara yapılan birçok ilâvelerle bir misli daha büyümüş ve ayrıca kitaba merhum **Cemal Paşa**'nın papyekuşe üzerine basılmış bir fotoğrafı ile memleketi terkederken **Falih Rıfkı Bey**'e yazdığı bir mektubun kopyesi ilâve edilmiştir.

Zeytindağı Muallim Ahmet Halit kitaphanesinde satılmaktadır.

Fiatı 125 kuruştur

Muhabir mektubu

İşret, kumar, fuhuş nedir bilmiyen mes'ut köy

Hatta bu köyün kahveleri gündüzleri kapalıdır, herkes çalışıyor

Karamursalın Halıdere köyünde mualim Nuri B. ve talebeleri

HALIDERE: **Değirmendereye geliğim zaman akşama bir iki saat var idi. Kimseyi tanımıyordum günlerden de cuma idi. Sahiller de bir çok aileler birikmişler, kahvelerin önünde öteden beriden gelmiş bir çok halk oturmuşlardı. Burada yabancı olduğum için evvelâ muhtar Mehmet Efendiyi bularak kendimi prezante eyledim. Mumaileyh görmüş geçirmiş insan kadri bilir bir zat olduğundan beni büyük bir nezaketle ve hürmetle karşıladı. Ve orada kalmaklığım hakkındaki ısrarlarına rağmen Halıdereye geçmek hususundaki arzuma binaen beni bir sandal ile oraya gönderdiler.**

İskelede

Halıdere iskelesine yarım saatte geldim ve iskelenin üzerinde mesdut bir kahvehanenin bahçesinde oturmakta olan köyün ağalarından İbrahim ağa ile gümrük memurlarından Avni ve Tevfik Efendilere mülâkı oldum. Bunlar bana bir saat mesafedeki köye kadar çıkmaklığımı ve bu geceyi orada geçirmekliğimi rica eylediler ben de kabul ederek bir hayvanla ve Avni Efendinin refakati le Halıdereye gittim. Güzel ve ağaçlıklı bir yoldan muttasıl yükselerek akşam ezanile köye girdim ve muntazam bir kahvehaneye indim. Beni istikbal eden muhterem ve sevimli köylüler hep etrafımı alarak hoş beş ettiler ve müteaddit kahve ve çaylar ikram ederek benimle konuştular. Bunların hiç birisi köylüye benzemiyordu. Hepsinin üstü başı temiz caket pantalon ve iskarpinlerile birer kalem efendisi kıyafetinde idiler. Mektep muallimi Nuri, muhtar Hayri ve eşraftan Mustafa Efendi ve daha isimlerini hatırlayamadığım bir kaç köylü ile yatacak olduğum yere kadar gittik ve orada birlikte yemek yedik.

Tarihçesi

Köy çok eskidir. Evvelden (1,200) haneli iken zuhur eden bir koleradan halkın kırıldığı mezar taşlarından anlaşılmaktadır. Bu mezar taşlarında (1,182) tarihleride okunmaktadır. Köyün alt başındaki ankazdan ve cesim bir kabristandan bu köyün pek büyük bir kasaba olduğuna şüphe bırakmamaktadır.

Manzara ve nüfusu

Köyün mevkii tepeler ve dağlar arasındadır. Hazin ve melûl kalpleri oyalayacak bir vaziyeti vardır. Bir tarafında derin ve uçurum bir vadi ve bunun içinde acele acele hışıldayıp giden gümüş gibi bir su, karşı tarafında şaha kalkmış dik meyilli ve yamaçlarında bağlık ve bahçelikli bir dağ, biri tarafında göklere kadar çıkmış yeşil tepeler ve bunların etek lerinde köyün esmer evleri insanın ruhunda bir başkalık yaratmaktadır!

Köyün 470 nüfusu, 100 hanesi, bir mektebi, (5) kahvehanesi, mi nareli bir camii ve birde hamamı vardır.

Su ve hava ve hastalık

Köyün enfes bir suyu ve latif bir havası olmasına ve etrafında bataklık bulunmasına rağmen ahalisi sıtmadan pek muztarip tiler. Bunun da sebebi bir saat mesafedeki sahil kısmında beş on tarla içinde ufak tefek su birikintilerinin mevcut olmasıdır. Ahali bütün yaz buralarda çalıştıkları ve geceleri dahi kaldıkları cihetle sıtmaya tutulup köylerine gelmektedirler.

Köyün mühim bir derdi

Sıtma mücadelesi ve köy kanunlarına tevfikan sıcaklar basmadan evvel mevcut hendeklerin sahiplerine doldurtulması vilâyetin himmetinden beklenmektedir. Vali Eşref B. bu köyün haline acıyarak şu müthiş afetten köylüleri kurtarırsa cümhuriyetin nimetlerinden halkı hisseyap etmiş olur.

Gerçi köy kanunu mucibince köylülerin bunu yapmaları lâzım ise de merkezi kazadan bir emir ve bir memurı mahsus gönderilmedikçe buna imkân yoktur. Burası mühim bir ihracat iskelesidir. Halkın bütün işleri burada görülmektedir.

Beş on kişinin adi menfaatleri ve ya ihmalleri uğruna 500 köylünün hayatları feda edilemez! Ben bizzat köylere birer mazbata yaptırarak Karamursal kaymakam vekiline götürdüm ve şu sıtma yuvasının kaldırılmasını rica ederek vadini de aldım; bizzat kendisi ziaat memurile oraya gidip hendekleri sahiplerine doldurtacaktı. Fakat kaymakam vekili Nusuhi B. oradan infikâk eylemiş olduğundan vali Beyefendinin bizzat alâkadar olmalarını gazetemiz namına ben de rica eylerim. Kaymakam Abdurrahman Byden başka hiç bir kaymakam şimdiye kadar maalesef bu köye uğramamıştır!

Mahsulât

Halıderenin mahsulatı meyvacılığa munhasırdır. Çok mıktarda kiraz, kestane ve üzüm ihraç olunmaktadır. Üzümler filokseradan harap olmuşlarsa da şimdi yeniden ihya olunmaktadır. Bu mallar İstanbul'da kabzımalların insaf ve adalet mizanlarına sevk ve tevdi olunmaktadır! Bundan başka da umum köylüler odun yaparak para kazanmaktadırlar.

Ahlâk

Köylülerimiz pek nezihtirler. İşret, kumar ve fuhşiyat ne dir bilmezler. Hattâ kahveler gündüz kapalıdır. Herkes yaz ve kışın çalışırlar. Kavga ve döğüş yapmazlar. Küçüklerine büyüklerine itaat ederler. Yeni yetişen gençlerin % 80 ni okumak yazmak uğrenmişlerdir. Dedikodu ve taassuptan eser yoktur. Hükûmete vergilerini tamamile vermektedirler. Borç için kimse mahpus olmaz ve mahkeme kapısını tanımazlar. Köyün muallimi Nuri Efendi ile hatip ve imam Ahmet Efendi köy için birer varlıktırlar. Her ikisinin irşadından köylüler çok müstefit olmaktadırlar.

Vahşi hayvanat

Bu köyde külliyetli domuz ve ayı vardır ve çok tahribat yapmaktadırlar. Bunlar kestane, kiraz, üzüm ve armuda ortaktırlar.

Bu sene patateslerde çıkarıp yemesini öğrenmişlerdir! Ayılar kestane ağaçlarına çıkıp dalları kırıyorlar ve yavrularına atıyorlar, kendileri de ağacın üstünde karınlarını doyuruyorlarmış! Bunların itlâfı her neye mutevakkıf ise vilâyet ve ziraat müdirile baytar müdürü çaresine bakmalıdırlar.

Kara günlerde

Yunan sürüleri bu köyede gelmişler ve İbrahim ağa ile iki köylünün evini Kuvayi milliyeye mensuptur diyerek yakmışlardır. Köyün eşrafından İbrahim ağanın idare eylediği 36 kişilik bir çeteyi Yunanlılar tevkif ederek 26 sını idam aylemişler ve diğerlerini de Bursaya sevkeylemişlersede İbrahim ağa üç kişi ile firara muvaffak olmuştur. Köy ahalisi Kuvayi milliyeye iltihak etmişler ve kadınları da cephane taşımışlardır.

Ragıp KEMAL

DOKTOR
EMİN ŞÜKRÜ
Dahili hastalıklar mütehassısı
Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babıâli Caddesi No. 10
Telefon 2,2622

Çocuk vefiyatının ölçüsü başkadır

(Başı 1 inci sahifede)

ler, yoksa okumak, öğrenmek ve ondan sonra tetkik ve mukayese sahasına geçmek zahmetini mi çok görüyorlar? Arada sırada yapılan bu esassız ve baştan başa hatalı neşriyatın bir taraftan Türk vatanının manevî çehresine ne iztıraplı bir gölge verdiğinden haberdar mı değildirler, yoksa bu kitabı okuyacak olan dünyanın bu işlerle meşgul ilimli muhitlerinde, Türkiyenin şahsiyeti ilmiyesine vurdukları darbenin ne kadar ağır olduğundan ve kendimize güldürmekten başka bir şeye yaramıyacağından gafil mi dirler?

Ben bunların hiç birisine ihtimal vermek istemem. Bu olsa olsa, hepimizin severek yardım etmek istediğimiz bir hayır müessesesinin; yani Hmayei Etfal cemiyetinin varidat hanesine bir kaç lira daha fazla yazabilmek için, dünyanın üzerinde yürüdüğü ilim yollarından tegafül edip gelişi güzel hayır severlik hislerini tahrik etmek ve bu esnada asla okumamak, bundan evvel izhar olunmuş şeeni hakikatleri göz önünde bulundurmamaktan başka bir şey değildir, kanaatindeyim.

Gelelim meselenin esasına: Lütfen bana da bir nüshasını gönder miş oldukları *Davamız* ünvanlı ve Himayei Etfal cemiyetinin merkezi umumisi tarafından neşredildiği üzerinde yazılı kitabı gördüm ve okudum. Sözüme başlarken söylediğim gibi, duyduğum iztirap ve hayrete hudut çizemiyeceğim.

Iztırabım, bu hayır müessesesinin resmi sayılacak neşriyatının bu kadar ilimden uzak olmasının bu cemiyetin şahsiyeti maneviyesine vereceği zarar ve dünyadaki mümasil cemiyetlere karşı kalacağı dun mevki ve bunların hepsinin fevkında olarak Türk vatanı hakkında hâsıl edeceği yanlış ve esastan ari fikirlerden münbeistir.

Hayretim, nasıl olup ta, şahsan tanımadığım ve fakat genç ve okumuş olduğuna ve hüsnü niyetine zerre kadar şüphe etmediğim Himayei Etfal cemiyeti neşriyat şubesinin başındaki zatın, bu kadar ilimden uzak ve yanlış netice lere varan tetkikata imzasını koymuş ve kendisini nahak yere tenkide maruz bırakmış olmasıdır.

İşte bunun için, dün ilk vazifem yevmî gazete sahifelerine de tetkiksiz olarak heyecanlı bir şekilde geçen yekûnları ve bu kitabın vardığı yanlış neticeleri derhal kısaca tekzip etmek oldu.

Kitabı okudum ve bir taraftan da senelerden beri üzerinde olduğumuz ve vazifemizin en mühimmini teşkil eden süt çocuğu ve ale lûmum çocuk vefiyatı hakkında vardığımız neticeleri çıkarttığım gibi umum istatistik müdürünü de bu kitabın istatistik ilmi noktai nazarından kıymetini tetkike memur ettim. Aldığım neticeler şunlardır:

Biliyorsunuz ki bütün memleketlerde umumî vefiyat istatistikleri tanzim olunurken küçük çocuk vefiyatı ayrılır ve ayrı bir noktai nazardan mütalea edilir. Çocuk vefiyatı (Mortalité İnfantile) namı altında yadedilen bu ayrı kısım ilk senei hayata aittir. Yani doğumdan itibaren birinci yaş nihayetine kadar olan zamana şamil olur. Bunu ayırmanın bir takım mühim sebepleri vardır. Çünkü yeni doğan çocuk, doğuş zafiyeti, doğumdan tevellüt eden arızalar ve mevsime göre tagaddi teşevvüşleri, teneffüs yolu hastalıkları ve umumiyet itibarile her türlü şedaide ve avanıza karşı uzvî mukavemetsizliği sebebile ölüme ziyade maruzdur. Bir yaşından sonra bu hal değişir, ve yaş ilerledikçe mukavemeti bünyeviye ve uzviyesi artarak ölüm ihtimalleri de tabiî nisbet dahiline girer. İşte bu sebeple çocuk vefiyatını ayrı olarak tetkik ve mütalea etmek istatistik ilmi noktai nazarından zaruridir. Çocuk vefiyatı namı altında mütalea edilen bu vefiyatın Türkiyede bazı diğer memleketlerden fazla olduğu muhakkaktır. Bunun en büyük sebebi, köylünün fakirliği; bilgisizliği ve bir takım batıl itikatlere, itiyatlara tabi oluşu ve bilhassa memleketin hemen her tarafında müstevli bir halde bulunan ve çocuk vefiyatı noktai nazarından çok meş'um bir âmil olan sıtmanın mevcudiyetidir, ve bittabi yüzlerce senelerden beri bu hallerin islahına çalışılmaması bunda en büyük müessir olmuştur. Bununla beraber bu fazlalık bir takım yanlış ve esassız mukayeseler neticesinde iddia edilmek istenildiği dereceye asla vâsıl olmamıştır. Bizim Adana, Bursa ve Aydın gibi sıtmalı mıntakalarda çok iyi esaslara istinat ederek yaptığımız uzun ihsaî tetkikler netice sinde (0 - 1) yaş arasındaki çocuklarda vefiyatın 1927 senesinde yüzde 15,4 olduğunu gördük. 930 senesinde ayni mıntakalarda ve ayni esaslara göre yaptığımız tetkiklerde bu nisbet yüzde 13,7 ye tenezzül etmiştir. Yani doğan çocuklardan ilk yaş içinde yüzde 13,7 si vefat etmektedir. Bize yakın veya uzak bazı Avrupa memleketlerindeki bu nisbetler şudur [(Cemiyeti Akvam) neşriyatına nazaran.]

İsviçre 5,1 %, İngiltere 6,%, Fransa 7,9 %, Letonya 9 %, Yunanistan 11.9 %, İspanya 11,7 %, Lehistan 12,4 %, Çekoslovakya 13,6 %, Macaristan 15,3 %, Litvanya 15,4 %, Mısır 23,2 %.

Görülüyor ki, arada büyük bir fark mevcut değildir. Çok farklı olan nisbetler İsviçre, Fransa ve İngiltere gibi refah ve irfanın en yüksek derecesine vâsıl olmuş milletlere aittir. Yalnız şunu ilâve etmek isterim ki bizde tevellüdat nisbeti bazı vilâyetlerde bin nüfusta 47 ye kadar vâsıl olmaktadır. Çocuk vefiyatının pek aşağıya indirilmiş olduğunu gördüğümüz memleketlerde ise bu nisbet binde 16 - 20 arasındadır.

Son zamanlarda İstatistik Müdiriyeti Umumiyesi tarafından memur aileleri yani münevver tabaka arasında yapılmış olan anket neticesinde çocuk vefiyatının yüzde 10,1 i geçmediği görülmüştür. Son neşriyatı yapanlar bütün bu hakikatleri göz önüne almadıktan başka pek yanlış mukayeselerle kendi fikirlerini de karıştırmış oldukları görülüyor. Meselâ ecnebi memleketlerin çocuk vefiyatı diye neşrettikleri rakamları yani (0-1) yaşına kadar vefiyat nisbetlerini alarak bizdeki 19 yaşına kadar olan bir takım mübalağalı ve sureti istihracı gayri fennî vefiyat rakamlarıyle mukayese etmişlerdir. Bu mukayese çok hatalı ve kıymetsizdir ve ayni zamanda gayet haksızdır. Esasen vefiyat nisbetleri yaş üzerine mütemadiyen ileri götürüldükçe doğanların yüzde yüzünün yani hepsinin mahdut bir zaman sonunda ölmüş oldukları görülecektir. Bu kâinatın tabiî bir kaidesidir. Binaenaleyh vefiyat nisbetlerini yaş üzerinde takip ederek 20 yaşına kadar olanları çocuk vefiyatı addetmek ve bulunan nisbetler üzerine binayı mütalea etmek çok yanlış ve gülünç neticeler hâsıl eder.

Umumi vefiyata yani 1 yaşından yukarı olanlardaki ölüm nisbetine gelince: bizde bu nisbet binde 19 u tecavüz etmemektedir. Yani senede bin berhayat insandan vasati olarak 19 u ölüyor demektir. Şehir ve köylerimizdeki tevellüdatın vasatî binde otuz olduğuna göre her sene binde on bir nisbetinde bir tezayüt olduğu pek aşikâr olarak görülmektedir. Bütün sıhhî istatistiklerimiz, Devletin sair teşkilâtı tarafından elde edilen neticeler bunu müeyyittir.

İşte görülüyor ki, (Davamız) ın hakikat olarak gösterdiği neticeler bir takım yanlış yapılmış hesapların indî ve hakikatten çok uzak iddialarından ibarettir.

Bir kere daha tekrar etmek mecburiyetindeyim; çok nazik olan bu gibi ilmî ve içtimaî tetkikler yapılırken; esasların çok sağlam olmasına ve neticelerin hisse ve hayale değil, çok müsbet bir bilgiye dayanmasına dikkat etmek lâzım olduğu kadar; efkârı umumiyeyi teessüre sevkedecek ve dahile ve harice karşı gülünç olacak iddialar yapmaktan sakınmak ve bilhassa ilme hürmet göstermek hepimizin vazifesidir.

Üsküdar 2 inci S. H. Hâkimliğinden: Üsküdarda Selman ağa mahallesinin Şeh cami arka sokağında 16 No. lu hanede sakin iken 26-1-931 tarihinde bilâ velet vefat eden ve talep üzerine terekesine mahkememiz ce vazıyet edilen İsmail Hakkı beyden alacak ve borç iddea edenlerin bir mah ve veraset ve saire iddiasın da bulunanlarında üç mah zarfında vesaik ve senedatı kanuniye ile birlikte Üsküdar ikinci sulh hukuk hâkimliğine müracaat eylemeleri ve aksi taktirde kanunu medeninin mevadı mahsusası ahkâmı tatbik olunacağı lüzumu ilân olunur.

ZAYİ — İstanbul Vilâyetinden aldığım 16-10-931 tarihli gazeteme ait ilmühaberi ve vesikalarımı zayettim. Yenilerini alacağımdan hükmü yoktur. "Kazanç Gazetesi" sahibi ve umumi yazı işleri müdürü Hâmit Nuri.

ZAYİ — 1073 numerolu Moris markalı otomobilimin arka feneri ile tabelası ziyaa uğradığından ve yenileri alınacağından hükümleri kalmadığı ilân olunur. Mühendis Nihat Vedat.

Doktor
Rusçuklu Hakkı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No. 21.— Tel. Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahili hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 2239

Beyoğlu üçüncü sulh hukuk hâkimliğinden: Galatada Beyazıt sokağında 31 numaralı "Minerva biskuvi fabrikasında" P. Çividis efendidiye. M. Mizrahi efendinin aleyhini ze ikame eylediği 260 liranın tahsili talebi davasının cari muhakkemesinde: ikametgâhınızın meçhul bulunduğu anlaşılmasına binaen bu baptaki tebliğatın bir ay müddetle tarafınıza ilânen yapılmasına karar verilerek muhakeme II haziran 932 tarihinde saat 10 talik kılınmakla tarihi meskûrda vakti muayyenedede muhakkemede bilzat hazır bulunmanız olamadığı takdirde vekil musaddak göndermeniz tebliğ makamına kayim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan: Yusuf efendinin Kâsım efendinin Yaşuva Behar efendiden istikraz eylediği ipotek Kasımpaşada Gazi Hasan paşa mahallesinin Kışla yolu elyevm Bahariye caddesinde atik 43,45,47,49,51,47 mükerrer ve 47 mükerrer 2,2,1,3,5,7 cedit 47, 49, 51, 55, 58, 60, 2, 4, 4-1, 4-3, 4-5, 4-7, 4-9 atik 2 ve mükerrer ve bir ve üç ve beş ve yedi ve kırk üç ve kırk beş ve kırk yedi ve iki defa mükerrer kır yedi ve kırk dokuz ve elli bir numaralarla murakkam değirmen ve francolaci gedeklerinden munkalip dükkânından ancak kırk yedi ve kır yedi mükerrer ve kırk dokuz ve elli bir numaralı beş bap dükkânı doksan altı hisse itibarile on sekiz hissesi kırk beş gün müddetle muzayedeye vazolunarak 58,60 numaralı mahal 250 lira ve 51,55 numaralı mahal 200 lira ve bağçesi 50 lira bedellerile talibi uhdesinde olup bu kerre bedeli muvazyede haddi lâyikinde görülemediğinden bir ay müddetle tecdide muzayedeye vazolunmuştur. Yalnız cedit elli sekiz numaralı dükkân ve altmış numaralı dükkân ve elli beş numaralı salaş berber dükkânı mevcut olup diğer numaralar muhterik olmuş ve elyevm arsa halindedir 51,59 numaralı dükkân arsası cephesi Bahriye caddesi ile mahdut sağ tarafı medyune ayit salaş ve 55 numaralı berber dükkânı sol tarafı sutçu madaş Kaliyopi dükkânı yine borcliya ayni bağçe mezkûr arsadan ahşap bir kapı ile bağçeye geçilir başçede bir kuyu bir incir bir ayva ağaci vardır bağçeden bir asma ağaç merdivenle elli sekiz ve altmış numaralı dükkânların üzerine müsadif kısımla bir sofa üzerinde dört oda bir çıkma bir halâ bir ocak mahali olup üç oda derununde Ali ağa sakindir borçluya ayit bir sakindir bağçenin hududu Madam Kaliyopinin dükkân ve bağçesi bir tarafı İsmayil Ağa hanesi bir tarafı Yordan menzili medyuna ayit 58,60 dükkânlar ve elli beş numaralı salaş berber dükkânı cephesi Bahriye caddesi sağ tarafı Spiro dükkânı borçlunun mahsen arsalar arkası borçluya ayit muhterik arsa derununda Yordan sakindir 58 numaralı dükkânın ahşap demir kepenkli olup hududu bir tarafı ahara ayit elli altı numaralı dükkân bir tarafı altmış numaralı yine borçluya ayit dükkân cephesi sira berberler sokağı arkası borçluya ayit bağçe derununda terzi Ligor efendi mustecirdir altmış numaralı tuzcu Ahmet efendi mustecirdir altmış numaralı hududu bir tarafı elli sekiz numaralı dükkân bir tarafı Yordan efendi menzili cephesi sira berberler arkası borçluya ayit bağçe ile mahdut muhterik arsalarda bir miktar tuğladan dıvar mevcuttur elli bir numaralı arsa tamami cemen yüz yirmi dokuz metrodur beher metrosu tamamı yedi liradan dokuz yüz liradir elli beş numaralı mahal tamami yüz on liradır bağçesi yüz kırk üç metrodur beher metro murabba üç liradan dört yüz yirmi dokuz liradır 58,60 numaralı iki dükkân ve üstüne musadif dört odadan ibaret mahallar me sahası cemen altmış metrodur. Talip olanların kıymeti muhamenesinin 2 dükkân ma odalar tamamı iki bin beş yüz liradır, talip olanların kıymeti muhammenesinin hisseye musip yüzde onu nispetinde akçesini mustahsiben 6-6-932 tarihinde saat ondörtten onyediye kadar bilmuzayede ve bilvekâle müracaat olunması 926-6686 numaralı dosyesinden fazla malûmat ita edileceği ilân olunur.

İLÂN

Doktorların tavsiyesi üzerine bir buçuk ay daha istirahati mutlakaya mühtaç olduğumdan ziyaret kabul edemeyeceğimi ve iş için kemafissabık büroya müracaat olmasını maalitizar rica ederim.

Heğbeliada; Hasan Riza

Göz Hekimi
Profesör Paristen mezu
Dr. Esat Pş. Dr. Şükrü
Babıali Vilâyet karşısında No. 15

MAMA
Dr. Hakkı Şinasi
Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Göz Hekimi
Dr. Nuri Fehmi
Cağaloğlu, Süreyya B. apart. No 7 saat 3 - 6. Tel: 23212.

Dr. A. KUTiEL
Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi. Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

İstanbul 5 inci icra dairesinden: Mahcuz ve satılmasına karar verilen avize, kanape, koltuk ve sair eşya 8 Mayıs 932 tarihine müsadif pazar günü saat 10 dan itibaren Bakırköyünde Taşhan caddesinde 21 No lu hane önünde satılacağından talip olanların mahallinde hazır bulunan memurunu müracaatları ilân olunur.

İstanbul yedinci icra memurluğundan: Hafız Nuri efendinin Hüseyin B. zimmetindeki alacağından dolayi mahcuz Fındıklıda Molla Çelebi mahallesinde Dolmabahçe caddesinde eski 86, 88,90 ve cedit 92, 94, mükarrer 96, mükerrer 96 numaralarla mürakkam ve aşağıda evsafı muharrer dükkânları muhtevi maa müştemilât çifte hamamın kırk sekiz hissede onyedi hissesi ile keza yirmi dört hisse itibarile iki hissesinin on altı hisse tertibile dört hissesi 25-4-932 tarihinde yapılan ihalei katiye müzayedesinde 7200 lirada talibi uhtesinde kalmış ise de kıymeti muhammenesinin üçte ikisine baliğ olmaması hasebile eski icra kanununa tevfikan ihalei katiyenin icrası için yeniden bir ay müddetle müzayedeye konulmuştur. Maa müştemilât mezkûr hamamın umum mesahası bin yedi yüz altmış dört arşın terbiindedir. Erkek tarafı: Çifte camekân ve demir kapudan girildikte zemini mermer bir methal ve camekânlı kapudan zemini mermer taşlığa geçilir. Bu taşlık üzerinde bir fıskiyeli havuz ve kahve ocağı ve su deposu olup alt katta bir tarafta kerevet iki oda ve kerevetin önü camla mesturdur. Üst katta kısmen camlı iki taraflı şırvan vardır. Hamamın içinde göbek taşlı sofa üzerinde dokuz kurna ve ikişer kurnalı dört halvet vardır ve odunluk ve külhanı muhtevidir. Kadınlar kısmında sofada alt katta iki taraflı kerevet ve şırvanda keza iki kerevet ve bir aralık üzerinde bir hâlâ ve bir sofa üzerinde dört kurna ve üç kurnalı iki halvet mevcuttur. 88 numaralı dükkânın zemini çimento ve arkada bir aralık üzerinde bir halâ ve cephesi camekân ve kepenkleri demirlidir, 92 numaralı dükkânın zemini tahta ve kepenkleri demirlidir. 94 numaralı dükkânın zemini tahta ve arkada müstecir tarafından yapılmış bir mahal vardır ve kepenkleri demirlidir. Halen 98 numaralı diğer dükkânın zemini taş ve kepenkleri demirlidir. Cami meydanı caddesinde halen iki numaralı dükkânın zemini çimento ve kepenkleri kısmen demir ve kısmen istordur. Hududu: Bir tarafı ahara âit dükkân, Cafer ağa ve sairenin odunı ve kömür deposu diğer tarafı Fındıklı hamam sokağı ve umumi halâ ve salaş kahveci dükkânı ve arkası Sadullah efendi ve sairenin odun ve kömür deposu ve kısmı cüzisinde ahara âit mahal ve cephesi tramvay caddesile mahduttur. Son ve kat'i ihalesi 5-6-932 tarihinde saat on altıda dairede icra olunacaktır. Talip olanların tamamının kıymeti muhammenesi olan otuz bir bin beş yüz altmış liradan hisseye musip miktarının yüzde onu nispetinde pey akçesi yatırmaları lâzımdır. Fazla izahat almak isteyenlerin 627-4505 numaralı dosyayı görmek üzere daireye müracaatları ve talip olanların yevmü mezkûrda hazır bulunmaları ilân olunur.

ÇİKOLAT
CEMİL
ŞEKERCİ
HAFIZ MUSTAFA
VE MAHTUMU
Bahçekapı Hamidiye caddesi 90

NORSKE ORIENT LINIE
Norveç bandralı ELIE vapuru 10 Mayıste limanımıza muvasalât ve ANVERS, HAMBURG ve İSKANDİNAVYA LİMANLARI için emtiai ticariye tahmil edecektir Tafsilât için Galatada Frenkyan Hanında THEO REPPEN vapur acentalığına müracaat.
Telefon Beyoğlu 2274.

SEYRİSEFAIN
Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

TRABZON POSTASI
(CUMHURİYET) 4 mayıs çarşamba 18 de Galata rıhtımından kalkar.

MERSİN POSTASI
(KONYA) 6 mayıs cuma 10 da idare rıhtımından kalkar.

Mukaddema Beyoğlunda Sıra servilerde eski 41, 43 ve yeni 20 numarada mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Emanuel Karasu efendiye: İstanbul ikinici icra memurluğundan: Ajans Jeneral dö libreri e dö püplikasyon şirketinin aleyhinize İstanbul mahkemei asliye dördüncü hukuk dairesinden istihsal ve berayi infas haciz yolule tahsili hakkında dairemize tavdi eylediği 16-11-931 tarih ve 30-1091 numaraya mukayyet ve 1500 liranın maa faiz ve masarif ve yüzde 5 ücreti vekâlet ve tazminatla maan tahsilini mutazammın hükmü ilâm mücibince berayi tebliğ tarafınıza gönderilen ödeme emri ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ kılınamıyarak tebliğatı muktazıyenin ilânen icrası tekarrür etmiş olmakla tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında 932-558 dosya numasile icranın durmasını müstelzim şifahi veya tahriri bir itirazı kanuni serdetmediğiniz ve müddeti mezkûrenin hitamını müteakip sekiz gün zarfında ise mahkûminbih meblağı tesviye veya itfaya tekabül edecek emval irae eylemediğiniz takdirde berveçhi müracaat ve talep muamelât icraiyenin gıyabınızda infazına tevessül kılınacağı malumunuz bulunmak ve olbaptaki ödeme emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilânen tebliği keyfiyet olunur.

3 üncü Kolordu ilânları

K. O. ve müessesatı ile 1 inci fırka ve Çatalca Mst Mv kıt'aları için un ayrı ayrı şartnamelerle ve kapalı zarfla alınacaktır. İhale tarih ve saatleri aşağıda gösterilmiştir. Taliplerin şartnameleri almak üzere her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde teminat ve teklif mektuplari le komisyonumuza müracaatları (250) (1774)

25-5-932 çarşamba günü saat 15,5 te K. O. merkezinde.
25-5-932 çarşamba günü saat 16,5 te Birinci fırkada
25-5-932 çarşamba günü saat 17 de Çatalca Mst. Mv.

* * *

Çatalca müstahkem mevki ihtiyacı için mutfak ve çamaşır odunu ve hamam odunu alenî münakasa ile almacaktır. İhalesi 23-5-932 pazartesi günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (246) (1770)

* * *

K. O. ve birinci fırka ihtiyacı için 59953 kilo bulgur kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. İhalesi 23-5-932 pazartesi günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin teminat ve teklif mektuplarile vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (248) (1772)

* * *

K. O. emrinde bulunan hastahaneler ihtiyacı için süt ve yoğurt kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. İhalesi 21-5-932 cumartesi günü saat 11 de komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin teminat ve teklifnamelerile vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (222) (1610)

Kansızlık, Romatizma, Sara, Kemik, Sinir, Damar, Verem hastalıklarına, yürümeyen, diş çıkaramıyan çocuklara, genç ve ihtiyarlara

HASAN KUVVET ŞURUBU

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

28 Nisan 1932 vaziyeti

AKTIF

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogram (ilâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı)	6.178,211	Lira 8.688.589,99	
Altın: Külçe safi kilogram	564,140	„ 788.763,17	
Altın: Meskûk Türk altını safi kilogram	2.216,335	„ 3.099.753,81	
Banknot		„ 8.304.429,—	
Ufaklık		„ 204.938,70	21.086.474,67
Dahildeki Muhabirler			668.595,34
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440 — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 1,056.960,89	
Altına tahvili kabil: Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 1.983.780,74	
Altına tahvili kabil: Serbest dövizler		„ 982.597,50	4.023.339,13
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		Lira 158.748.563,— „ —2.048.563,—	156.700.000,—
Cüzdan			
Senedat		Lira 0,—	
Esham ve Tahvilât: Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarîkıymetle)		27.125.825,—	27.125.825,—
Altın üzerine avans			626,80
Hissedarlar			7.369.608,97
Muhtelif			1.307.486,24
Nazım Hesapları:			
Kanunun 6 mcı maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler: 500,000 Türk altını		Lira „ 4.625.000,—	
Muhtelif Depo Hesapları		„ 4.937,07	4.629.937,07
Yekûn			222.906.893,22

PASİF

			Lira
Sermaye			15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar			
Deruhte edilen evrakı naktiye		Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		„ —2.048.563,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi		156.700.000,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen		Lira 9.745.550,88	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabi döviz olarak tedavüle vazedilen		„ 1.983.780,74	168.429.331,62
Vadesiz Tevdiat:			
Hazine hesabı carisi		Lira 899.426,51	
Diğer mevduat		„ 4.526.788,91	5.426.215,42
Döviz mevduatı			737.448,—
Muhtelif			28.683.961,11
Nazım Hesaplar			4.629.937,07
Yekûn			222.906.893,22

İskonto haddi %8 — Altın üzerine avans % 6 3/4

Sıhhatini Düşünenler

KOCATAŞ SUYU ve GAZOZU İÇERLER

Damacanaların kurşun mühürlerine ve tırtıllı tellerine dikkat ediniz.

Merkez deposu: Fermeneciler 100/1 Tel. B.O. 549

Beyazıt deposu: Tel. 2,3264

Mübayaatınızı pazarlık ettikten sonra

Bakkal, kasap, lokanta, birahane, tuhafiye mağazası, kunduracı, eczane, doktor vesaire... ibraz edeceğiniz

HİZMET

müessesesinin iskonto kartı mukabilinde size

% 5 ilâ 20

nispetinde bir tenzilât icra edeceklerdir. Senelik fiatı ancak 3 lira olan

HİZMET

müessesesinin bu kartlarından hemen tedarik ediniz. Binlerce mağazalar - kataloğumuzu isteyiniz.

Galata'da Voyvoda Han No. 3.

KLARiÇ OTELi

Eşyasının emsalsiz satışı sureti kat'iyede 6 Mayıs cuma günü başlayacaktır. 5 Mayıs perşembe nüshamızdaki tafsilâtı okuyunuz

Büyük Tayyare Piyangosu

4. cü keşide 11 mayıs 1932 dedir.

Büyük ikramiye 40000 liradır

Ayrıca: 15.000, 10.000 liralık büyük ikramiyeler ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır.

Istanbul gümrükleri muhafaza müdürlüğünden

1 — Yeni olarak bir adet elektro motör pazarlıkla alınacaktır.

2 — İsteklilerin % 7,5 teminat akçelerile ve fennî şartnamesini tetkikle 4 Mayıs çarşamba günü saat 11 de müdiriyette bulunmaları. (1717)

Istanbul P.T.T.B. müdiriyetinden:

Vesaiti nakliyede kulanılmak üzere 11000 ilâ 14000 kilo benzinle 200 kilo makine yağı aleni olarak münakasaya vazolunmuştur. Münakasa Mayısın on sekizinci çarşamba günü saat 15 te icra kılınacağından taliplerin % 7,5 nisbetinde teminatı muvakkatelerini hâmilen Başmüdiriyette müteşekkil komisyona müracaat eylemeleri. (1662)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Devlet Demiryollarının Haydarpaşa'daki silolarında teraküm eden tahminen iki ton miktarında arpa ile karışık buğday bilmüzayede satılacaktır. Talip olanların 7. V. 932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 de Haydarpaşa mağazasına müracaat etmeleri ilân olunur. (1732)

Istanbul Evkaf müdirliğinden:

Beykozda Hünkâr iskelesinde dabağhane ittisalinde vaki çayır otile kır kahveciliği üç sene müddetle icara verileceğinden müzayedeye vazedilmiş ve 25/5/1932 çarşamba günü ihalesi icra kılınacağından talip olanların İstanbul Evkaf Müdiriyetinde orman ve arazi kalemine müracaat eylemeleri. (1764)

Istanbul Evkaf müdirliğinden:

Alemdağında Sultan çiftliğinde bir kıt'a çayırın kiyahi ile Tepeçe ören yanık ormanda 200 bin kilo kömür müzayedeye vazolunmuştur. 25/5/1932 çarşamba günü ihalesi icra kılınacağından talip olanların Evkaf Müdiriyetinde orman ve arazi kalemine müracaat eylemeleri. (1763)

Istanbul Evkaf müdiriyetinden:

Mahalle ve Mevkii	Sokağı	No. sı	Cinsi	Müddeti icarı	Ecrimisli Lira
Beyoğlu, Kuloğlu	Ağahamamı 3 neü vakıf han.	2	Dairesi	1 sene	40
Şişli	Büyükdere C. si	351	Hane	„	52
Babıâlî Nallımescit	Cağaloğlu	8	„	„	28
„ „	„	6,23	„	„	30
Aksaray Çakırağa	Namıkkemal C si.	30	„	„	20
Beyazıt Yahnikapan	Cami	16	„	„	25
Üsküdar Durbali	Şairruhi	3	„	„	2
Saraçane Mimarayas	Haydarhane	2	Taş mektep	„	7,5
Üsküdar Atikvalde	0	0	Tekkenin selâmlık kısmı	„	22
Anadoluhisarı Yenimahalle.	Göksu	7	Hane	„	2
Kasımpaşa Büyükpiyalepaşa	Zincirlikuyu	372-272	Cami avlusunda hane.	„	4
Eyüp vezirtekkesi	0	17-19	Vezir tekkesi	„	10
Bakırköy	İstanbul C. si	61-63	Hane ve dükkân	„	20
Kınalıada	Çmar C. si	8-1,2	Hane	„	7
Lâleli Mimarkemaleddin	Tramvay C. si.	95	Dükkân	„	5
Galata Şahkulu	Kulekapısı	462-524	„	„	21
Üsküdar Ümraniye karyesi.	0	2	„	„	6
„	0	60	„	„	3
„	0	66-64-62	„	„	6
Çarşı Bedestan	Şerifağa	21	Dolap	„	0,50
Şehremini İbrahimçavuş.	Mektep	0	Arsa	„	0,50
„	Cami	12	„	„	0,50
„	„	14-16	„	„	1
Eminönü Şeyhmehmet geylâni.	0	12	Hidayet camii avlusu	„	12
Beyoğlu Kuloğlu	Ağahamamı 3 ncü vakıf han.	3	Dairesi	2 sene	70
Hobyar	Yenipostahane C. si	2-1 46	2 - hane	„	15
Edirnekapı Dervişali	Nureddin tekkesi.	25	Canfedahatun mektebi	„	4
Galata Mehmetalipaşa	hanı deniz tarafında	27	Mağaza.	„	35
Şehremini Ereyli	Saraymeydanı	7	Arsa	„	5
Eyüp Camiikebir	Bostan iskelesi	0	Mihrişah İret mahalli	3 sene	150
Davutpaşa Beyazıt	Tramvay C. si	0	Sadi tekkesi selâmlık kısmı	„	6
Kadıköy Osmanağa	Hasırcıbaşı	32-1) 9-4)	2 - hane	„	31
Sütlüce	Tekke çıkmazı	0	Tekke ve bahçe	„	2
Galata Arapcamii	Kalafatçılar	161-179	Baraka	„	6
Galata	Yüksekkaldırım C. si	0	Cami aralık mahalli	„	10
Mahmutpaşa Nuru osmaniye camii avlusunda		0	İmaret mahalli	„	50
Hasköy Turşucu	Ayazma	19	Dükkân ve ayazma mahalli	„	1,5
Atikalipaşa	Tavukpazarı	0	Bayrampaşa cami yeri	„	12

Balâda mevkilerile cinsleri yazılı olan vakıf emlâk hizalarındaki müddetlerle kiraya verilmek üzere müzayedeye konmuştur. İhaleleri mayısın 23 üncü pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin yevm ve saati mezkûra kadar Çemberlitaş'ta Evkaf Müdiriyetinde Akarat kalemine müracaatları. (1761)

Krep Preton

Paris'in en kibar sosyetelerini saran harikulâde bir zevk ve san'at eseri

Krep Preton

Modanın en ince isteklerini cami enfes bir ipekli...

Akşam tuvaleti sabah -ve ya- Apremedi elbiseleri için tercih ediniz... Çünkü:

Bu iş te İpekiş indir

Istanbul ve Ankara satış şubeleri

21 Mayıs'ta Açılıyor

Krepton krepinin en güzel ve canalıcı renkleri Ankara sergisinde teşhir ediliyor.

ŞEHİTLİKLERİ İMAR CEMİYETİNDEN:

Edirnekapı şehitliğindeki otlar satılacaktır. Taliplerin 12 Mayıs perşembe günü saat on altıda şehitlikte hazır bulunmaları.

MİLLİYET MATBAASI